

PORTFÓLIÓ

Belovics Anita

2024

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Kaposvári Campus

**Mentori, vezetőtanári feladatokra felkészítő pedagógus
szakvizsga - pedagógus szakirányú továbbképzési szak**

Mentorálás a Kaposvári Tulipános Bölcsődében

Belső konzulens: Fináncz Judit PhD

egyetemi docens

Intézete/tanszéke: Neveléstudományi Intézet

Gyermeknevelési Tanszék

Készítette:

Belovics Anita

Kaposvár

2024

Tartalomjegyzék

I. A portfólió összeállításának szakmai háttere	2
I.1. A szakmai életút rövid bemutatása	2
I.2. A szakmai és személyes indítékok, elvárások a képzéssel kapcsolatban	6
<i>I.2.1. Szakmai indítékok, elvárások a képzéssel kapcsolatban</i>	6
<i>I.2.2. Személyes indítékok, elvárások a képzéssel kapcsolatban</i>	7
I.3. Önértékelés: erősségek, fejlesztendő területek	7
I.4. Személyes célok, feladatok a képzés során	8
II. A szakmai fejlődést elősegítő tanulási eredmények	9
II.1. A kompetenciák fejlődését támogató dokumentumok reflektív bemutatása	9
II.2. A szakmai fejlődés tényeinek összegzése	13
II.3. Összegző reflexió a szakmai fejlődésről	15
III. További tanulási és fejlődési célok megfogalmazása	23
III.1. A képzésen tanultak beépítésének lehetőségei a saját munkába	23
III.2. Az elméleti ismeretek és a gyakorlati tapasztalatok összevetése, reflektálás	23
III.3. További szakmai tervek	23
IV. Összegzés	25
V. Felhasznált irodalom	26
VI. Ábrák és táblázatok jegyzéke	28
VII. Mellékletek	29
VIII. Nyilatkozatok	60

I. A portfólió összeállításának szakmai háttere

I.1. A szakmai életút rövid bemutatása

Az általános iskola befejezése előtt már tudatosult bennem, hogy pedagógus szeretnék lenni. Annál is inkább, mivel a családomban többen is ezt a hivatást választották maguknak, vonzott ez a pálya. Szerettem volna tanulmányaimat gimnáziumban folytatni, de szülői nyomásra szakközépiskolát kellett választanom.

Középiskolai tanulmányaimat 1994 és 1998 között a kaposvári Noszlopy Gáspár Közgazdasági Szakközépiskolában folytattam igazgatási – ügyviteli ágazat nappali tagozaton és jegyzőkönyvvezető, gyorsíró, gépiró, igazgatási-ügyintéző képesítést szereztem. A középiskola befejezése után továbbra is a pedagógus pályára lépés volt az egyetlen hivatás, amit el tudtam képzelni magam számára. De családukban olyan negatív élethelyzet alakult ki, ami miatt munkába kellett állnom. 1998. szeptember, október hónapokban a nagybajomi óvodában dolgoztam, óvodai dajka munkakörben, szerettem a gyermekekkel foglalkozni.

1998. november 1-től lehetőség adódott arra, hogy felvételt nyerjek a nagybajomi Kékmadár Gyermekotthon gazdasági irodájába, egy megüresedett pénztárosi állásra.

Így kerültem egy olyan jól együttműködő, profi szinten dolgozó, jó kapcsolatokat ápoló, segítő, támogató, inspiráló közösségbe, amelyben nagyon hosszú ideig jól éreztem magam, szinte a „második családomnak” tekintettem. Rengeteget tanulhattam az ott eltöltött 21 év alatt.

Amikor a gyermekvédelmi törvény hatására bevezetésre került az óvodapedagógusi munkakör a gyermekotthonban lehetőségem nyílt arra, hogy talán én is, a mindig is dédelgetett álmom irányába vegyem az utam és jelentkezzem erre a munkakörre.

Ezzel egy időben felvételt nyertem a Kaposvári Egyetem Csokonai Vitéz Mihály Pedagógiai Főiskolai Karának óvodapedagógus szakára. 2000 nyarától óvodapedagógus munkakörbe kerültem áthelyezésre bevállalva, hogy tanulmányi szerződés mellett megszerzem az óvodapedagógus diplomát.

Óvodapedagógusként lehetővé tettem, hogy a gyermekek a saját egyéni szükségletük, egyéni fejlődési ütemük szerint fedezzék fel az őket körülvevő világot. Lehetőséget teremtettem a vegyes életkorú gyermekek sajátosságai miatt a csoportban nem használható tárgyakkal, eszközökkel való ismerkedésre, a velük való tevékenységek lehetőségének biztosítására.

Ehhez az intézményben kialakított, csoportonként elkülönített játszószoza és más egyéb helyiségek álltak rendelkezésre.

Az itt töltött idő gyakran terápiás szerepet töltött be a gyermekek életében, melynek során feldolgozhatták, felszínre hozhatták saját testi, lelki traumáikat, megtapasztalhatták a biztonságot, védelmet, a kiszámítható rendszerességet az őket érintő történések folyamatában.

Ezt segítette az egyéni fejlődési ütemüket, napirendjüket figyelembe vevő órabeosztás szerint történő, személyre szóló foglalkozás, fejlesztés. Láttam, hogy milyen különbségek vannak az intézményben növekvő gyermekek és a családban felnövő gyermekek fejlődése és főként ismeretei között még akkor is, ha mi, a tőlünk telhető legjobb munkát is végeztük, mint óvodapedagógusok.

Az óvodapedagógus munkakörök megjelenése nem volt elegendő ahhoz, hogy a gyermekek fejlődése megfelelő ütemű legyen, hiszen voltak olyan gyermekek, akik gondozatlan terhességből, alkoholizáló, pszichiátriai, gyógyszerrel kezelt anya, illetve problémás terhességből születtek és fejlődésük nem megfelelően alakult.

Szükség volt gyógypedagógiai megsegítésre is. Kezdetben ezt utazó gyógypedagógusokkal oldotta meg az intézmény. Majd a korai fejlesztés bevezetése, mint szakfeladat lehetőséget biztosított az intézmény számára, hogy saját gyógypedagógus fejlessze a gyermekeket. Mivel egyre több gyermek érkezett az intézményünkbe, akiknek gyógypedagógiai megsegítésre volt szüksége úgy gondoltam, hogy gyógypedagógusként tudnám leginkább segíteni fejlesztésüket.

2003/2004-as tanévben kezdtem meg tanulmányaimat a Kaposvári Egyetem Csokonai Vitéz Mihály Pedagógiai Főiskolai Kar Gyógypedagógus, Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakos tanár szakán. Tanulmányaimat saját szabadságom terhére végeztem. 2005. november 1-től kerültem gyógypedagógus munkakörbe, s lettem az intézmény gyógypedagógusa.

2003. október 15-től 2004. október 15-ig, egy éven át vettem részt az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar Továbbképzési Központjának szervezésében a „Sajátos nevelési szükségletű gyermekek integrációjának előkészítése” című továbbképzésben. Olyan ismereteket szerezhettem, amelyek segítettek a korai fejlesztés elméleti hátterének és gyakorlati megvalósulásának megismerését. Én végeztem a korai fejlesztést, a gyermekek vizsgálatra történő felterjesztésétől a fejlesztésen át a fejlesztésből való kikerülésükig.

Az intézmény belső változásai, a gondozottak összetételének átalakulása következtében, munkaköröm kiterjesztésre került az intézmény lakóegységeiben élő gondozottak felmérésére, fejlesztésére, gyógypedagógiai megsegítésére, tanulószobai teendők ellátására.

Betekintést nyerhettem a lakóegységek, lakásotthonok működésébe, napirendjébe, gazdálkodásába, a gyermekek helyzetébe, a 3-18 éves korosztály lakásotthoni ellátásba.

2013 januárjában igazgatói engedéllyel szociális alapvizsgára jelentkeztem a budapesti NCSSZI szervezésében, majd sikeres vizsga után szereztem szociális szakvizsgát 2014. április 30-án gyermekvédelmi szakellátásból.

2014/2015 és 2015/2016 nevelési évben a kaposvári Pedagógiai Szakszolgálat kötelékében, megbízási szerződéssel láttam el a nevelőszülőknél elhelyezett gyermekek komplex korai fejlesztését. Utazó gyógypedagógusként kijártam a nagybajomi nevelő családokhoz.

Az intézmény átalakulása miatt 2014. május 05-én lakásotthon-vezető, nevelői munkakörbe kerültem át és az intézményünkben működő Vadkörte Lakóegység vezetését láttam el. Feladataim szerteágazóak voltak.

A gyermekek tanulásának, fejlődésének, segítségének, felzárkóztatásának, tehetséggondozásának a segítése volt a legnagyobb feladat. Ennek érdekében részt vettem a helyi általános és szakmunkásképző iskola, stb. fogadóóráin, szülői értekezletein. Segítettem a gyermekek tanulását.

Több évig voltam tagja az intézményben működő Csecsemőotthonért Alapítvány kuratóriumának, melynek fő feladata a gyermekotthonban nevelkedő gyermekek sorsának segítése, körülményeik javítása, támogatásuk, szabadidős tevékenységek szervezése volt.

2018. december 20-tól a Kékmadár Gyermekotthon megbízott szakmai vezetőjének nyugdíjazásával egy időben bíztak meg az intézmény szakmai vezetésével a szülési szabadságát töltő szakmai vezető 2019. májusi munkába állásáig.

Ebben az időszakban láttam el a Vadkörte Lakóegység, lakásotthon-vezetői, nevelői, illetve a Kékmadár Gyermekotthon szakmai vezetői feladatait is. Gyermekfelügyelők képzésében oktattam, fő feladatomban a gyakorlati, terepen történő ismeretnyújtás, tapasztalás segítése volt. Igyekeztem a legjobb tudásom szerint ellátni szakmai feladataimat.

A magasabb szintű vezetői készségek elsajátítása érdekében megkezdtem tanulmányaimat a 2018/2019. tanévben Kaposvári Egyetem – Közoktatási vezető és pedagógus szakvizsgát adó szakán.

2019. június 16-án kezdtem meg munkaviszonyomat a Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság – Bölcsődei Központ – Tulipános Bölcsődéjében, mint bölcsődevezető.

A munkahelyváltásban személyes és szakmai okok is közrejátszottak.

Nagy várakozással kezdtem meg munkámat a Tulipános Bölcsődében, vállalva, hogy kisgyermekgondozó, - nevelő végzettséget szerzek.

2020. június 26-án szakvizsgázott pedagógus lettem, majd 2020. december 08-án szereztem meg a kisgyermekgondozó, - nevelő végzettséget is. Ezzel szakmailag felkészültebbnek éreztem magam. Tudást szereztem a kisgyermek nevelése, gondozása terén.

A 2020/2021 tanévtől – felkérésre - a PTE Szigeti-Gyula János Egészségügyi Szakgimnázium és Szakközépiskola – kisgyermekgondozó,- nevelő szakán oktatok, mint óraadó. Tantárgyaim: a gyermekek védelmének rendszere, otthont nyújtó ellátások című tantárgyak. A tantárgyak oktatása terén fontos volt számomra, hogy olyanokat vállaljak, melyek kapcsán gyakorlattal rendelkezem.

A gyermekvédelmi szakellátásban töltött 21 évem segített abban, hogy a két megjelölt tantárgy oktatásában felkészültnek érezzem magam.

Folyamatosan tanulok az órákra való felkészülés során, hiszen a jogszabályok, törvények a gyermekvédelem terén is állandóan változnak. Igyekszem a tanulóknak gyakorlati példákkal is alátámasztani az elméleti tananyagot.

2023. február 23-án 98%-os eredménnyel mesterpedagógus lettem. Választott tevékenység az intézményvezetői tevékenység volt. Ekkor már majdnem négyéve vezettem a Tulipános Bölcsődét, mint bölcsődevezető.

Igyekeztem szerteágazó ismereteket, tapasztalatokat, rálátást szerezni a bölcsődei ellátásról, főként a saját intézményen tekintetében. Felmérni és megfogalmazni azokat a szakmai kihívásokat, amelyekben további fejlődésre van szükség, pozitívan hat a bölcsőde szakmai munkájára, és a gyermekek minőségibb ellátására is.

Mesterprogramom címe a „Különleges gyermekek befogadása a Tulipános Bölcsődébe.”

Két fő területet jelöltem meg benne fejlesztendő területnek. Az egyik a komplex korai fejlesztésben részesülő gyermekek ellátása bölcsődében, a másik pedig az 5-12 hónapos korú gyermekek minőségibb ellátása volt.

A fókusz azért ez a két terület kapta, mert gyógypedagógusként fontosnak tartom a komplex korai fejlesztés lehetőségének biztosítását az intézményben, valamint a fejlesztésben részesülő gyermekek száma évről évre emelkedő tendenciát is mutatott.

A másik, hogy a bölcsődébe beíratott gyermekek életkora egyre alacsonyabb, nagy számban érkeznek 5-12 hónapos korú gyermekek.

Magasabb színvonalú ellátásuk, nevelésük, gondozásuk újszerű kihívást jelentett, a folyamatos gondozás megvalósítása nehézségeket okozott a kisgyermeknevelők számára.

1. ábra: Tudatos szakmai fejlődés bemutatása

(Forrás: Belovics Anita - Mesterpedagógus minősülés anyaga – Védés ppt.- 2023.02.23.)

I.2. A szakmai és személyes indítékok, elvárások a képzéssel kapcsolatban

I.2.1. Szakmai indítékok, elvárások a képzéssel kapcsolatban

A Tulipános Bölcsődében végzett intézményvezetői tevékenységem során több alkalommal is találkozom gyakorlatra érkezőkkel. Intézményem a MATE partnerintézménye, terepintézményként a csecsemő és kisgyermeknevelő BA szak, levelező és nappali tagozatos hallgatóinak biztosít gyakorlati lehetőséget. Elsősorban ebből a képzésből érkeznek hozzánk hallgatók, de óvodapedagógus, gyógypedagógus hallgatókat is fogad az intézmény.

A PTE Szigeti-Gyula János Egészségügyi Szakgimnázium és Szakközépiskola kisgyermekgondozó, - nevelő képzésében a bölcsőde több dolgozója oktatóként is részt vesz. Biztosítjuk a gyakorlat lehetőségét is.

A bölcsődében megjelenő mentorálási feladat kapcsán olyan ismeretek, tudás megszerzése a célom, melyek a munkám során segítik a mentor-mentorált kapcsolat alakítását, a mentor-mentorált hatékony szakmai együttműködését, a tudás, ismeret átadását. Szerettem volna olyan technikákat, tapasztalatokat, gyakorlati ismereteket szerezni, melyek segítik a minőségi, magas szintű mentorálás folyamatát.

A szakmai fejlődés, mint belső hajtóerő folyamatosan jelen van a szakmai életútam során.

I.2.2. Személyes indítékok, elvárások a képzéssel kapcsolatban

A tudásvágy, a mentorálás, mint feladat minél magasabb szintű magvalósulása számomra fontos. Töreksem mindig arra, hogy az adott feladatra a lehető legnagyobb mértékben, széleskörűen felkészüljek, elméleti, gyakorlati tudást szerezzek.

I.3. Önértékelés: erősségek, fejlesztendő területek

Az önértékelés elkészítéséhez és elemzéséhez a SWOT analízis módszerét választottam, mely táblázatba szedve megmutatja - szakmai munkám terén - erősségeimet, gyengeségeimet, milyen lehetőségeim vannak, és mely veszélyek gátolhatják a hatékony, magas szintű munkavégzést.

2. ábra: Saját önértékelésem: erősségek, fejlesztendő területek

(Forrás: Saját szerkesztés - SWOT elemzés elkészítése. Táblázat formátumának forrása:

<https://promanconsulting.hu/swot-elemzes/> letöltés ideje: 2023.11.12.)

SWOT elemzés – Szakmai munka terén		
Belső tényezők	Erősségek	Gyengeségek
	<ul style="list-style-type: none">- Rugalmasság.- Önállóság.- Együttműködő képesség.- Céltudatosság.- Tapasztalat, tudás, megismerés, felismerés megszerzése – folyamatos önképzés.- Szakmai igényesség fokozása.- Kompetenciahatárok betartása.	<ul style="list-style-type: none">- Türelmetlenség,- Kommunikációs képességek.
Külső tényezők	Lehetőségek	Veszélyek
	<ul style="list-style-type: none">- Jó gyakorlatok megszerzése.- Jó gyakorlatok bevezetése.- Szakmai tapasztalatcsere, jó gyakorlatok átadása.	<ul style="list-style-type: none">- Tudáshiány.- Tapasztalathiány.- Látásmódbeli hiányosságok.- Szakmai együttműködés.- „Egymás meg nem értése.”- „Kommunikáció nehézsége – szaknyelv megértése.”

3. ábra: Erősségeim, továbbfejlődési lehetőségek

(Forrás: Belovics Anita - Mesterpedagógus minősülés anyaga – Védés ppt. – 2023.02.23.)

I.4. Személyes célok, feladatok a képzés során

Szakmai életutamból kitűnik, hogy eddigi szakmai tevékenységemet a szociális ellátásban, hosszú ideig a gyermekvédelmi szakellátásban, több mint négy éve pedig gyermekjóléti alapellátásban, bölcsődében végzem.

A megfelelő szakmai fejlődéshez, a szükséges végzettségek, szakmai tudás megszerzéséhez folyamatosan megkaptam munkáltatóimtól a segítséget, támogatást. Mindez ezért is fontos, mert a magas szintű szakmai munka elengedhetetlen követelménye a megszerzett tudás.

Szakmai tevékenységeim során igyekeztem mindig tudatosan fejlődni, fejleszteni tudásomat a változó körülményeknek, feladatoknak, az előttem álló megoldandó problémáknak megfelelően. Ha szükséges volt az adott helyzetet felmérve, feltárva, elemezve kijelölni a további feladatokat, célokat, megoldási lehetőségeket.

Az oktatás kapcsán igyekeztem mindig is tapasztalataim átadására, az ehhez szükséges anyagok összegyűjtésére, bemutatására.

Azt gondolom, hogy a tudásmegosztó-segítő tevékenység során egyre inkább fejlődöm, hiszen az oktatás terén ez elengedhetetlen. Igyekszem ebben is tovább fejleszteni magam a mentori, vezetőtanári feladatokra való felkészítésben.

II. A szakmai fejlődést elősegítő tanulási eredmények

II.1. A kompetenciák fejlődését támogató dokumentumok reflektív bemutatása

A mentori szerepkör tantárgy kapcsán egy félévet átölelő mentorálási terv elkészítése volt a feladat. Munkahelyem (Tulipános Bölcsőde-Kaposvár) gyakornoki szabályzata szerint, a tanulmányaim során megszerzett tudás, valamint a gyakorlati tapasztalatom alapján próbáltam elkészíteni a feladatot.

Kiemelten figyeltem a mentorálás folyamatának fő állomásaira az első félévre vonatkozóan. Számos fontos információt kiemeltem az intézmény gyakornoki szabályzatából. Például: Ki lehet a szabályzat alapján az intézményben mentor, hogyan valósul meg a gyakornok értékelése, a minősítésének eljárási rendje? Milyen végzettséggel rendelkezik a mentorált, hogyan alakul esetében a mentorálás folyamata?

A tervezés során megjelenítettem *a mentorálás főbb állomásait*, kiemelten a következőket (Kotschy és mtsai, 2012 alapján):

- Kapcsolat kiépítése és bizalmi kötelék kialakítása. A gyakornok személyének és felkészültsége szakmai színvonalának megismerése, a diagnosztikus értékelés elkészítése. Ez a megismerkedés és a bizalomépítés fázisa. Munkahelyi szocializáció.
- Célok meghatározása. Információcsere és a célok kitűzése.
- Mentori terv kialakítása. Folyamat nyomon követése – szakmai munka támogatása, segítése. A célok elérése, az elköteleződés elmélyítése.
- Készségek és tudás megosztása.
- Támogatás és ösztönzés.
- Kommunikáció és visszajelzés.
- Értékelés és fejlődés nyomon követése.
- Lezárás, továbblépés. A hivatalos mentori kapcsolat lezárása és a jövő tervezése. Lelki támasz.

Minden állomás kapcsán megfogalmaztam feladatokat, tevékenységeket magam, mint mentor számára és a mentorált részére is.

Mentorálás módszereként a tanultak alapján a célzott beszélgetést, projektmunkában való részvételt, önismeretfejlesztést, szemléltetést is alkalmaztam.

Mentorként jobban odafigyelek arra, hogy milyen *szerepeim* vannak a mentorálás folyamatában, így a következőkre: a személyes támogató szerepre, a tanácsadó szerepre, a gyakornok fejlődését kísérő szerepre, „kritikus barát” szerepre, modell szerepre, szervező szerepre, értékelő szerepre.

A mentorált értékelése a folyamatban való részvétele alapján készült el. Nyomon követve fejlődését, reflektíven megfogalmazva mindkét fél részéről erősségeit, a fejlesztést igénylő területeket. (1. számú melléklet)

A reflexió, reflektivitás fejlesztése a pedagógusi tevékenységben való fejlődésben nagyon fontos eszköz.

A pedagógusként a megszerzett gyakorlati tudás és a korábbi tapasztalataiból származó nézetek együttesen alkotnak értékelő rendszert. Ennek pedig nagyon fontos szerepe van a fejlődésben. Az értékelő rendszer az ismereteket és a gyakorlati tevékenységeket értelmezi, elemzi.

Az értékelésben fontosak a következők: a korábbi tapasztalatok, a pedagógus személyisége, a szerepelvárások, a megszerzett ismeretek. Csak azok az új ismeretek épülnek be, amelyeket a pedagógus fontosnak és hasznosíthatónak talált.

Az új információk, tapasztalatok, módosítják az értékelő rendszert, a pedagógus fejlettebb szintre jut, tevékenysége tudatossá válik, döntései ésszerűek lesznek. (2. számú melléklet)

Az andragógia kapcsán *a felnőttképzés módszertana* bevezetett a felnőttek iskolai és iskolán kívüli nevelésének, oktatásának, képzésének cél- és feladatrendszerébe, alapelemeibe, folyamatának szabályszerűségeibe és sajátosságaiba, forma-, módszer- és eszközrendszerébe. A felnőttoktatás módszertana kapcsán az „élethosszig tartó tanulást” emelném ki. Gyakorló pedagógusként, gyermekek ellátásában tevékenykedő szakemberként mindenki számára kötelező, hogy tudását, ismereteit folyamatosan bővítse. Szerezzen tudást az új pedagógiai, pszichológiai, szociológiai, társadalmi nézetekről, módszertani lehetőségekről, generációs változásokról, szülői kompetenciák változásairól, stb.

Ahhoz, hogy szakemberként a legmagasabb szintű szakmaisággal láthassuk el feladatainkat, folyamatosan felkészültnnek kell lennünk, a változásokat felismerve. Annak lehetőségét keresve, hogy tudásunkat, munkakörünkhöz kapcsolódó szakmai ismeretünket mélyítsük, szélesítsük. (3. számú melléklet)

Ugyanezt a felkészültséget kell a mentori tevékenység során is a mentorált számára biztosítani, ezért volt számomra lényeges ez a képzés. Ismereteket szerezhettem azzal kapcsolatban, hogy milyen hatása van a *mentori kapcsolatnak*:

- A mentorral átélt társas, szociális helyzetek és rekreációs tevékenységek a mentorált érzelmi jóllétében és szociális kapcsolataiban éreztethetik kedvező, pozitív hatásukat.

- A közös tanulás, illetve az intellektuálisan kihívó helyzetek, párbeszédok a kognitív fejlődést, mentális képességek javulását segíthetik.
- A mentor által kínált szerepmodell az identitás fejlődését befolyásolhatja pozitívan. (Rhodes és mtsai, 2006).

Ismereteim bővültek azzal kapcsolatban, hogy a *mentor*, azaz idősebb, tapasztalt felnőtt, akinek egy fiatalabb személlyel olyan kapcsolata van, melynek során az idősebb személy folyamatos tanácsadást, útmutatást, bátorítást ad a fiatalabb számára, alkalmassága, kompetenciája és személyiségfejlődése érdekében. (Rhodes, 2002).

Tanulmányaim során megismertem a *mentor alap és speciális képességeit*. Melyek a következők (Mentori kézikönyv, 2019).:

- Magas szintű szaktárgyi tudás.
- Magas szintű szakpedagógiai kompetencia.
- Magas szintű általános pedagógiai, pszichológiai kompetencia.
- Magas szintű mentorálási módszertani ismeretek.
- Hatékony pedagógiai kommunikáció.
- Elkötelezettsége a folyamatos szakmai fejlődés iránt.
- Önismeret. Önfelnevelés. A mentorálás kereteinek kialakítása. Kapcsolatépítés.
- Reflexió, tanulásösztönzés. Útmutatás.
- Mentorálási technikák alkalmazása. Értékelés.

A képzés során felismertem, hogy milyen *ismeretekkel* kell a mentornak rendelkeznie.

Ismernie kell a pedagógus képzés rendszerét, a pályaválasztás/elhagyás/maradás hátterét, a szakirodalmi forrásokat, az adott intézmény szervezeti működését, a törvényi hátterét, az intézményi dokumentumok, szabályzók ismeretét, a szakmai elemzés fejlesztésének módszereit, technikáit, kompetenciafejlesztést, a tanácsadás szakmai követelményeinek ismeretét, az etikai elvárások ismeretét.

A képzés során kirajzolódott bennem, hogy mennyire fontosak a mentor személyes tulajdonságai, attitűdje, kommunikációja.

A pedagógusok és a pályakezdő pedagógusok pedagógiai tevékenységük során folyamatosan találkoznak nehézségekkel, megoldandó problémákkal, néhány helyzet *dilemma* elé állítja őket.

Munkahelyemen, a Tulipános Bölcsődében felettesemmel együtt egy páros-pilot kutatást végeztünk a témában.

Pilot-vizsgálatunkban 15 fő pályakezdő kisgyermeknevelővel készítettünk interjút, amely arra irányult, hogy feltárjuk mennyire érezték hasznosnak, beépíthetőnek a képzésük során szerzett elméleti és gyakorlati ismereteket.

Milyen nehézségeket tapasztaltak meg a pályakezdésüket, munkába állásukat követően, milyen segítséget kaptak az intézményben és a mentorálás milyen mértékben segítette a munkaközösségbe való beilleszkedésüket. Valamint volt/van-e valami és, ha igen, akkor mi lenne az, amiben azt érzik, hogy több támogatásra, segítségre lenne szükségük a szakmai munkájuk megkönnyítése, a fejlődésük segítése érdekében.

Az interjú-kérdésekre kapott válaszok összegzése alapján a megkérdezett pedagógusok mindegyike hasznosnak tartotta a képzésük során szerzett elméleti- és gyakorlati ismereteket, azonban a BA képzésben kevesellték a terepintézményi gyakorlati időt, optimálisabbnak vélték volna, ha a gyermekcsoportokban hosszabb időt tölthetnek, több gyakorlatot és tapasztalatot szerezve ezzel.

Nehézségeket a szakmai bizonytalanság, az eltérő szakmai-módszertani kultúra, az intézményi szocializáció, a gyermekcsoportokon belüli különböző esetek kezelése (gyermeki és szülői viselkedés, kapcsolatok alakítása, kommunikáció), a tanult módszerek gyakorlatba történő adaptálása, és azok differenciálása, a nagy felelősség és a dokumentációs feladatok megfelelő elkészítése okozott.

Megterhelő számukra a nagy felelősség, bizonytalanságot éreznek a szakmai munka ellátása és annak minősége kapcsán. Az egyéni mentorálásuk és intézményszintű segítségnyújtás mellett is tapasztalnak nehézségeket és bizonytalanságot.

A feltárt helyzetekkel foglalkozni kell, a kapott válaszok alapján mi is segítséget kaptunk, hogy mire szükséges több figyelmet fordítanunk, melyek azok a dolgok, amelyeket fókuszba kell helyeznünk a munkatársaink támogatása és a feladatellátás optimalizálása érdekében. (4. számú melléklet)

Bölcsődevezetőként a bölcsődébe gyakorlatra érkezők kapcsán számos feladatom van. A képzés alatt megszerzett ismereteket, tudást folyamatosan igyekeztem/igyekszem beépíteni a mindennapi mentorálás folyamatába, gyakorlatába.

Mentori tevékenységem kapcsán egy *kérdőív* segítségével megkérdeztem a bölcsődébe érkező tanulók/hallgatók véleményét. Kíváncsi voltam, miként látják tevékenységemet, miben tudok számukra segítséget nyújtani, annak módjával mennyire elégedettek, mely területeken kell változtatnom, fejlődőm.

A mentori tevékenységre vonatkozó kijelentések értékelése során kirajzolódott számomra, hogy a mentorálás folyamatában hol emelték ki erősségeimet és a fejlesztendő területeket.

A mentori tevékenységre vonatkozó kijelentések részletes értékelése a portfólió II.3. Összegző reflexió a szakmai fejlődésről c. fejezetben található, továbbá az 5. és a 6. számú mellékletben.

II.2. A szakmai fejlődés tényeinek összegzése

A szakmai fejlődésemet a mentori kompetenciákon keresztül szeretném bemutatni. A mentornak az általános pedagóguskompetencia birtoklásán túl, a mentorálás gyakorlásához szükséges ismeretekkel, képességekkel és attitűdökkel is rendelkeznie kell. (Kotschy és mtsai, 2012).

II.2.1. Ismeri a kompetenciafejlesztés elméletét és módszertanát.

A képzés alatt megismertem a kompetenciafejlesztés módszertanát, a kompetenciafejlesztés lehetőségeit, kihívásait, dilemmáit, értékelését.

Mentorként fontos, hogy ismereteim legyenek az anyanyelvi kompetenciafejlesztés lehetőségeiről, az idegen nyelvi kommunikáció kompetencia kapcsán.

Tudásom legyen a matematika, természettudományos, digitális kompetencia, hatékony, önálló tanulás kompetenciájának, szociális kompetencia, kezdeményezőképeség, és vállalkozói kompetencia, esztétika-művészeti tudatosság és kifejezőképeség kompetenciájának fejlesztési lehetőségei kapcsán, hiszen ezek ismerete kulcsfontosságú a mentorálás folyamatában. (Vass, 2017).

II.2.2. Ismeri a pedagógusképzés és pedagógus-továbbképzés rendszerét, követelményeit.

A pedagógusképzés és továbbképzés rendszerének ismerete elengedhetetlen a mentorálás folyamata szempontjából. Tanulmányaim során a pedagógusok továbbképzési, előmeneti rendszeréről mélyebb ismereteket szereztem.

Mentorként feladatom lesz a gyakornokok segítése, felkészítése a pedagógusminősítési eljárás feladataira. Tisztában kell lennem többek között az eljárás menetével, az Oktatási Hivatal felületére feltöltendő dokumentumok sajátosságaival, az azokkal kapcsolatos eljárásokról, az intézményben megvalósuló minősítési eljárás gyakorlatáról, óralátogatások, stb. Ezek ismerete segíti a mentorálás folyamatát.

A pedagógusok továbbképzési rendszerének ismerete segíti a folyamatos szakmai megújulás, képzés, új módszertanok, jó gyakorlatok megismerését, a folyamatos szakmai fejlődés lehetőségét.

II.2.3. Tisztában van a pedagógusi gyakorlatot meghatározó nézetek szerepével, ismeri alakításuk lehetőségeit.

Pedagógiai nézeteink azok a belső szakmai meggyőződések, amelyek döntéseink és szakmai gyakorlatunk alapját képezik.

Ezek formálása a pedagógiai munkánk során elengedhetetlen. Rugalmasságra, nyitottságra van szükség, folyamatos fejlődés lehetőségét biztosítjuk ezzel. Nyitottnak kell lenni a jó pedagógiai gyakorlatokra, azok átvételére, kipróbálására.

A képzés során a mentori folyamatok tanulása során számos új lehetőséget találtam, abban a tekintetben, hogy hogyan tudnám ezt a támogató, segítő tevékenységet szakmailag kimagaslóbban, jól/jobban, hatékonyabban megvalósítani. (Kojanitz, 2019).

II.2.4. Ismeri a pedagóguspálya választásának, elhagyásának és pályán maradásnak soktényezős hátterét.

Tanulmányaim során megismerkedtem a pedagóguspályára lépés motivációival, milyen tényezők mentén választják a pályára lépők ezt a hivatást. Hogyan befolyásolják a pályára lépést a szülői minták, a szülők iskolai végzettsége, a szülők anyagi helyzetének hatásai, a nemi különbségek, a szakmai presztízse, megítélése, a szociális és társadalmi hatások.

Mi motiválja a pedagógusokat a pályán maradás kapcsán, akár az elhivatottságot, a szakmához kapcsolódó örömforrást tekintve. Illetve, hogy a pályaelhagyást milyen tényezők befolyásolják, ideértve a kiégést, az anyagi megbecsülést, a tanulói összetételt, a felsőbb vezetőkkel átélt konfliktusokat, stb. (Paksi és mtsai, 2015).

II.2.5. Ismeri a pedagógusjelöltekkel, pályakezdőkkel való foglalkozás és felnőttképzés specifikumait, a tanácsadás szakmai követelményeit és etikai elvárásait.

A felnőttképzés módszertana kurzus során ismereteket szereztem annak kapcsán, hogy milyen elméletek, megállapítások születtek a felnőttkori tanulás sajátosságairól, hogyan tanulnak, mely módok, tanulási stílusok vezetnek az eredményes tanuláshoz. Melyek a tanítás fő szempontjai ennél a korosztálynál a tervezést, módszert, stb. tekintve. Mi a felnőttkori tanulás célja, ideértve a probléma megoldást, csoporthoz tartozást.

Megismertem a felnőtt tanulási motivációit: cselekvés, tudásvágy, képességfejlesztést saját érdekből, szakmai érdekből vagy munkaérdekből, a társaság keresését. Ismeretet szereztem a felnőttkori tanulás elveiről, valamint a felnőttképzés általános helyzetéről.

Az egész életen át tartó tanulás szintereiről is tájékozódtam.

Hogyan működik a kompetenciafejlesztés a felnőttoktatásban? Melyek a felnőtt tanulók jellemzői, a felnőttoktató szerepe, kompetenciái, a felnőttképzés módszerei?

Tanulmányaim során ismereteket szereztem az ifjúkor pszichológiája kapcsán is. (Cserné, 2006).

II.2.6. Ismeri a reflektív gondolkodás, a szakmai elemzés fejlesztésének módszereit, technikáit.

A pedagógus-szerephez kapcsolódó különböző szerepelvárások megfogalmazása, azok önreflektív módon történő elemzése hozzájárul a mentori tevékenységek kritikus elemzéséhez, az önreflexióhoz, s a feltárt erősségek, gyengeségek ismeretében pedagógiai tevékenységük újra értelmezéséhez. (Szivák, 2010).

II.2.7. Ismeri az intézménye szervezeti működésének sajátosságait, a szervezeti jellemzők hatását a pedagógus munkájára.

A saját intézmény szervezeti működését és sajátosságait, jellemzőit ismerni kell annak érdekében, hogy azok bemutatása után a mentoráltak el tudjanak igazodni abban. Ismerjék a hierarchia rendszert, az intézményre vonatkozó törvényi előírásokat, rendeleteket, standardokat, szakmai szabályzókat, melyek feltétlenül szükségesek a szakmai szocializációhoz.

II.2.8. Ismeri a pedagógusok munkájához kapcsolódó legújabb kutatási és fejlesztési eredményeket.

A kutatási és fejlesztési eredmények ismerete szintén segíti a mentorálás folyamatát. Az új alternatív pedagógiai módszerek ismerete, a generációs kutatások, ismeretek, stb., továbbadása segíti a mentorált szakmai fejlődését.

II.2.9. Széles körű szakmai tájékozottsággal rendelkezik, ismeri a szakterületéhez kapcsolódó szakirodalmi forrásokat, a szakirodalmi folyóiratokat, alternatív pedagógiákat, stb.

A mentoráltak szakmai fejlődése szempontjából ismerni kell a szakterülethez kapcsolódó szakirodalmi forrásokat, folyóiratokat, alternatív pedagógiákat és azok elérhetőségeit. Biztosítani kell számukra az elérhetőséget akár intézményen belül is.

A mentor tájékozottsága, tudásmegosztása ezen a téren a mentorált látáskörét bővíti, segíti, szakmai fejlődését biztosítja.

II.3. Összegző reflexió a szakmai fejlődésről

A szakmai fejlődésem összegzése kapcsán kérdőíves vizsgálatot készítettem mentori tevékenységemről.

A bölcsődei nevelési év 2023. szeptember 01-től 2024. augusztus 31-ig tart. A 2023. szeptember 01-től 2024. december 31-ig 40 fő tanuló/hallgató fordult meg a bölcsődében, hogy gyakorlatát a Tulipános Bölcsődében tölthesse. 40 fő tekintetében végezhettem mentori tevékenységet - bölcsődevezetőként.

A 40 fő számára kiküldött kérdőívet 34 fő küldte vissza kitöltve. A kérdőív teljes terjedelmében megtalálható az 5. számú mellékletben.

A mentori tevékenységre vonatkozó kijelentések:

1. Kedvesen, pozitívan fogadott intézményében.
2. Az első találkozás alkalmával tisztáztuk a mentorált és a mentor elvárásait is. */Gyakorlatra vonatkozó elvárások, tematika, intézményi szabályok, személyes beszélgetések lehetőségei, segítségnyújtás formái stb./*
3. Az elvárásaimnak megfelelő tájékoztatást kaptam az intézményről.
4. Az intézményi dokumentációhoz megfelelő hozzáférést biztosított. */Szakmai program, gyermekek fejlődési dokumentációja, stb./*
5. Megfelelő, támogató attitűddel rendelkezik.
6. Támogató segítséget nyújtott saját ötleteim megvalósításához.
7. Kommunikációjának minősége megfelelő volt számomra.
8. Elméleti szinten megfelelő szakmai tudással rendelkezik.
9. Megfelelő gyakorlati tudással rendelkezik.
10. Rendelkezik a hatékony tudásátadás képességével.
11. Megfelelő visszajelzést kaptam fejlődésemről, erősségeimről, a fejlesztendő területekről.
12. Lehetőséget biztosított a gyakorlaton túli bölcsődei programokon való részvételre és tevékenységek szervezésére.
13. Mindig elegendő időt és nyugodt légkört biztosított tapasztalataim, kérdéseim átbeszélésére.
14. Gyakorlati naplóm elkészítését segítette, folyamatosan nyomon követte, értékelte, ezzel kapcsolatos javaslatait megosztotta.
15. További célkitűzések átgondolására inspirált.
16. Munkája és személyisége hiteles és példaértékű számomra.
17. Mentori tevékenységével erősítette elkötelezettségemet a választott hivatás iránt.
18. Ha visszamehetnék az időben, ismét őt választanám mentornak.

Mentori tevékenység eredményességének mérése:

A mentori tevékenységekre vonatkozó kijelentések kapcsán a tanulónak/hallgatónak négyfokozatú skálán volt módjuk értékelni mentori tevékenységemet: „egyáltalán nem jellemző”, „inkább nem jellemző”, „inkább jellemző”, „teljes mértékben jellemző” kategóriák közül választhattak.

Mentori tevékenységre vonatkozó adatok összesítése:

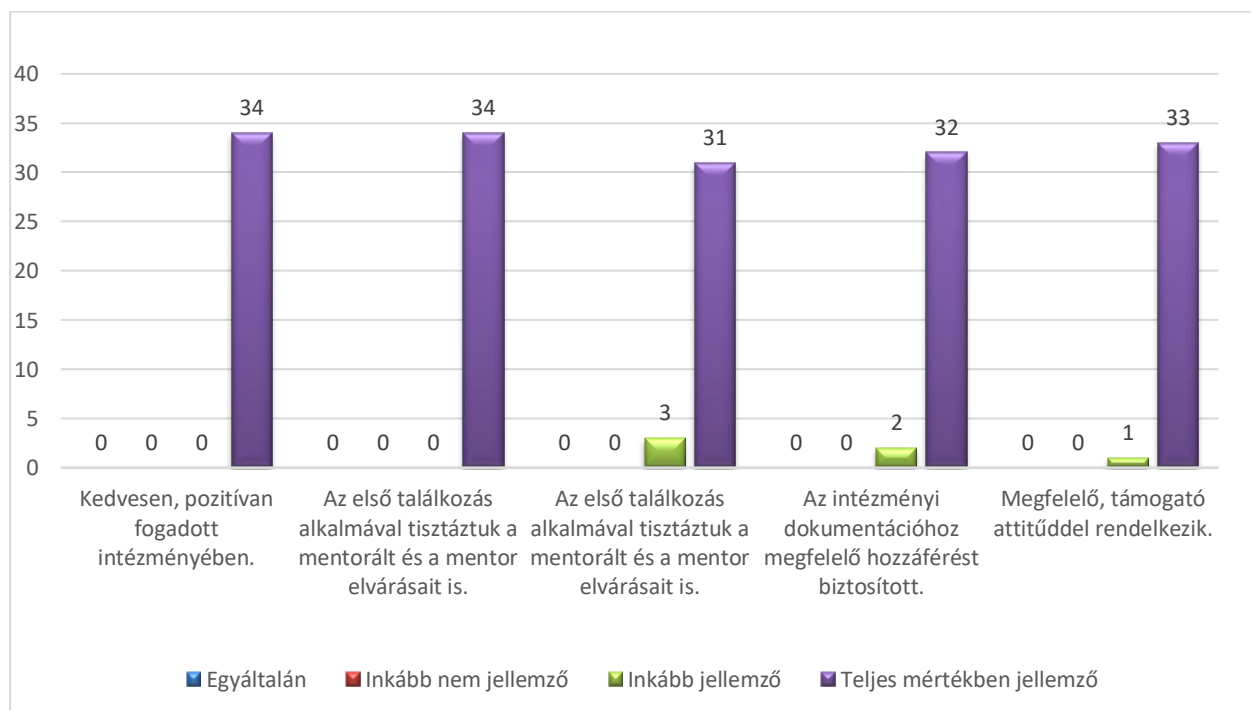
A kérdőívet kitöltők közül 34 fő nő, ebből következhet, hogy a bölcsődei ellátásban dolgozók körében több nő választja, és végzi ezt a tevékenységet. (6. számú melléklet - 1. ábra)

A megkérdezettek közül 21 fő érettségizett, kilenc fő érettségire épülő szakképzésben vett részt (Pl.: OKJ, FOSZK, technikum), három fő főiskolai vagy valamilyen alapszakon szerzett végzettséget, míg a kitöltők közül egy főnek egyetemi vagy mesterszakon megszerzett a legmagasabb befejezett iskolai végzettsége. Többség érettségire épülő képzésben vesz részt. (6. számú melléklet - 2. ábra)

A bölcsődei gyakorlatra érkezők közül a kisgyermekgondozó, - nevelő érettségire épülő tanfolyam/képzés/szakképzésből 14 fő tanuló, az egyéb alapképzésből (felsőoktatás) – óvodapedagógus, gyógypedagógus, stb. 12 fő hallgató, a csecsemő- és kisgyermeknevelő alapképzésből (felsőoktatás) hat fő hallgató töltötte a Tulipános Bölcsődében gyakorlatát. Bölcsődei dajka képzésből, egy fő tanuló, a pedagógiai technikumból (köznevelés – óvodai nevelő, stb.) pedig szintén egy fő tanuló érkezett bölcsődei gyakorlatra. A beérkezett adatokból jól látható, hogy a bölcsődei gyakorlatra érkezők többsége a bölcsődei ellátáshoz kapcsolódóan végez tanulmányokat, és ehhez szorosan kapcsolódva végzi gyakorlatát az intézményemben. (6. számú melléklet - 3. ábra)

4. ábra: Mentori tevékenységre vonatkozó kijelentések I. (fő)

(Forrás: Saját szerkesztés – Mentori tevékenység értékelése- Kérdőív alapján)

A megkérdezettek 100%-a nyilatkozott úgy, hogy mentorként kedvesen, pozitívan fogadtam őket a bölcsődei gyakorlatra érkezésükkor, és az első találkozás alkalmával tisztázásra kerültek a mentorált és a mentor elvárásai is.

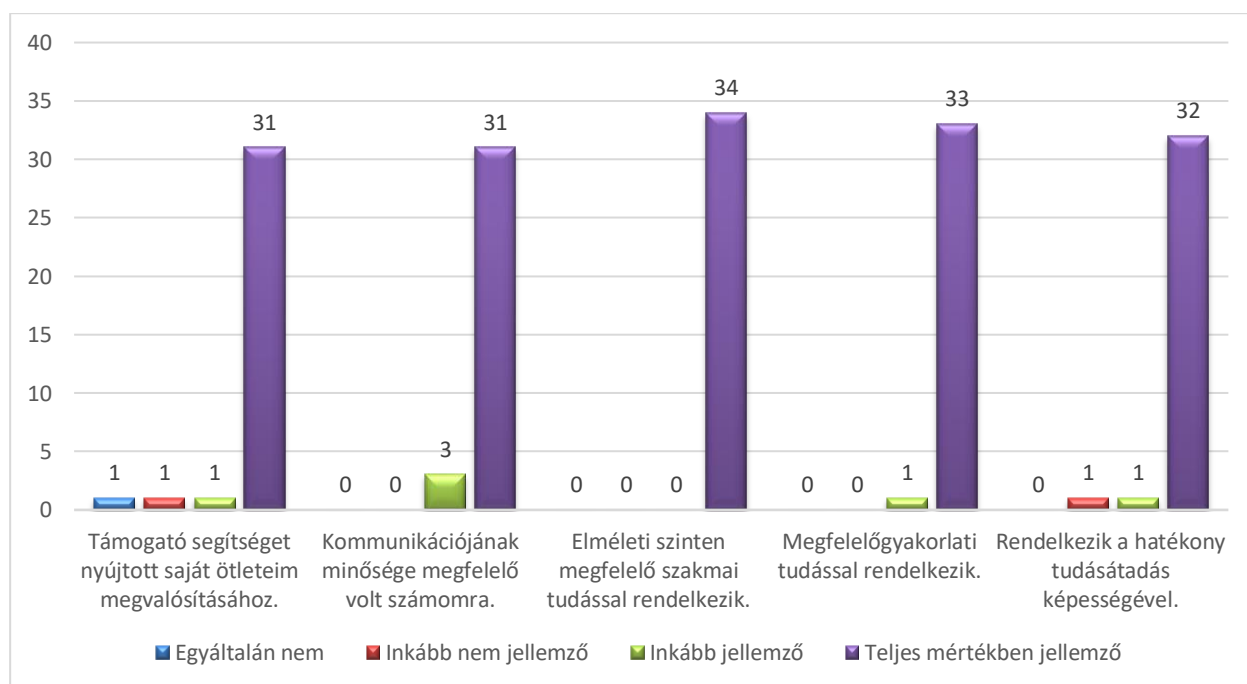
Átbeszélésre kerültek a gyakorlatra vonatkozó elvárások, tematika, intézményi szabályok, személyes beszélgetések lehetőségei, módjai és a segítségnyújtás formái is.

Az elvárásaiknak megfelelő tájékoztatást kaptak, és az intézményi dokumentációhoz is megfelelő hozzáférést biztosítottam számukra: a szakmai program, gyermekek fejlődési dokumentációja, stb. kapcsán.

Véleményük szerint megfelelő és támogató attitűddel álltam hozzájuk. Ezeket a pontokat inkább jellemzőnek, de főként teljes mértékben jellemzőnek látták. (4. ábra)

5. ábra: Mentori tevékenységre vonatkozó kijelentések II. (fő)

(Forrás: Saját szerkesztés – Mentori tevékenység értékelése – Kérdőív alapján)

A kérdőívet kitöltők 100%-a szerint elméleti szinten megfelelő szakmai tudással rendelkezem, és a gyakorlati tudásommal kapcsolatosan is pozitívan nyilatkoztak.

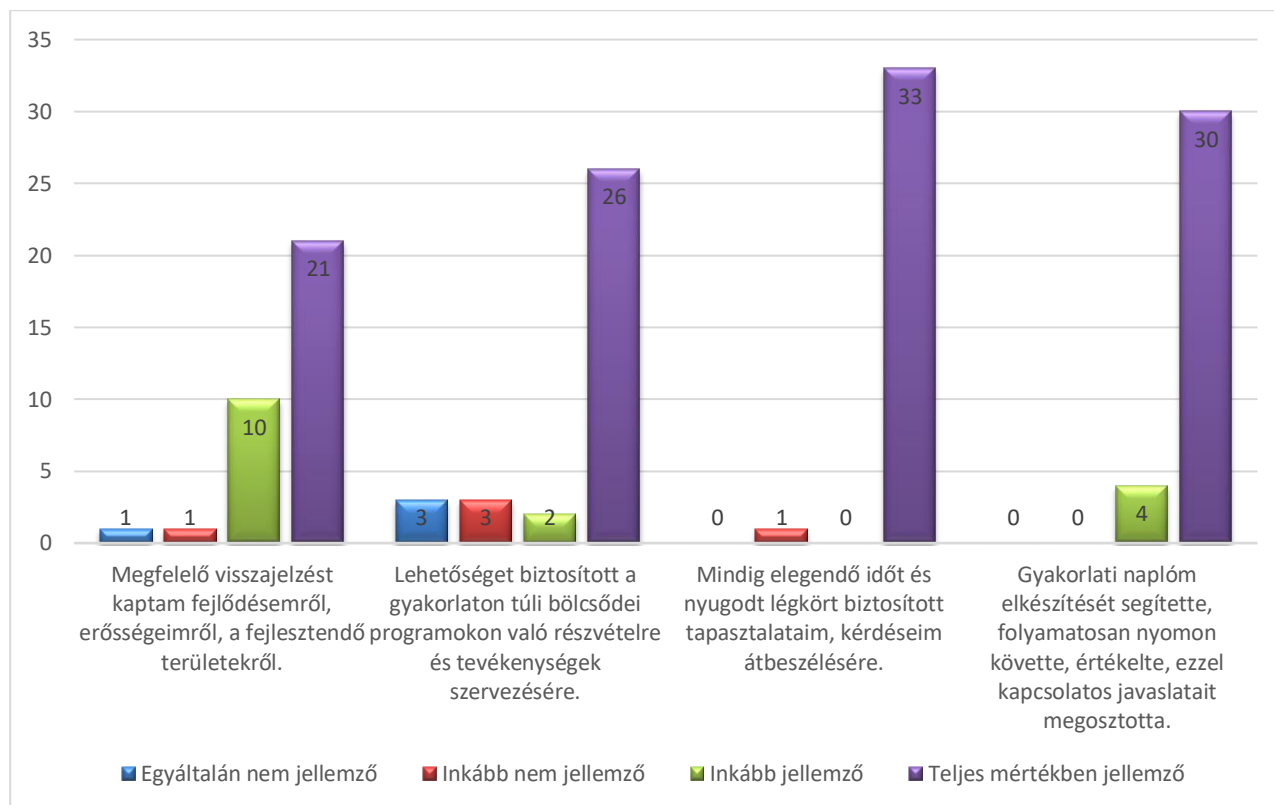
Kommunikációm minősége szinte teljes mértékben megfelelő volt számukra, hárman nyilatkoztak úgy, hogy inkább jellemző volt.

A hatékony tudásátadás képessége 32 fő számára volt teljes mértékben jellemző, egy fő számára inkább jellemző, és egy fő számára inkább nem jellemző.

32 fő szerint nyújtottam támogató segítséget saját ötleteik megvalósításához, egy fő szerint inkább nem volt ez jellemző, egy szerint pedig egyáltalán nem volt jellemző. (5. ábra)

6. ábra: Mentori tevékenységre vonatkozó kijelentések III. (fő)

(Forrás: Saját szerkesztés – Mentori tevékenységek értékelése – Kérdőív alapján)

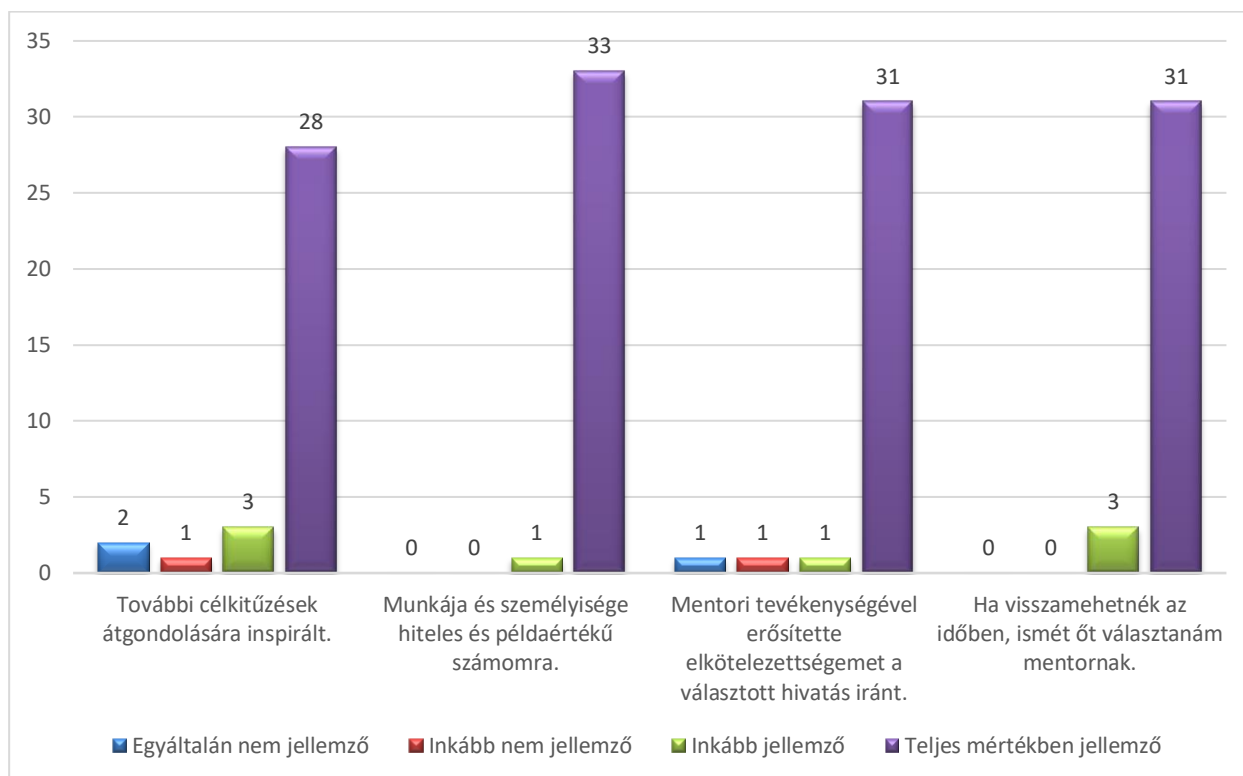
33 fő szerint mindig megfelelő időt és nyugodt légkört biztosítottam tapasztalataik, kérdéseik átbeszélésére, egy fő nyilatkozott úgy, hogy inkább nem volt jellemző. 31 fő pozitívan ítélte meg, hogy kaptam visszajelzést fejlődéséről, erősségeiről és a fejlesztendő területekről. Egy-egy fő szerint inkább nem volt jellemző, vagy egyáltalán nem volt jellemző.

28 fő elégedett volt azzal, hogy kaptam lehetőséget a bölcsődei programokon való részvételre, szervezésre, három-három fő szerint ez inkább nem volt jellemző, vagy egyáltalán nem volt jellemző.

34 fő ítélte meg teljes mértékben jellemzőnek vagy inkább jellemzőnek azt, hogy gyakorlati naplójuk elkészítésében megkapták a megfelelő segítséget, annak készítését folyamatosan nyomon követtem, értékelt, megosztottam javaslataimat. (6. ábra)

7. ábra: Mentori tevékenységre vonatkozó kijelentések IV. (fő)

(Forrás: Saját szerkesztés – Mentori tevékenységek értékelése – Kérdőív alapján)

A kérdőívet kitöltők munkámat és személyiséget hitelesnek és példaértékűnek értékelték (33 fő: teljes mértékben jellemző, egy fő: inkább jellemző), továbbá 28 fő szerint teljes mértékben jellemző volt, hogy további célkitűzések átgondolására inspiráltam őket, három fő szerint inkább volt ez jellemző, egy fő szerint inkább nem volt jellemző, kettő fő szerint egyáltalán nem volt jellemző.

31 fő ítélte meg úgy, hogy mentori tevékenységemmel erősítettem elkötelezettségét a választott hivatás iránt, egy fő szerint inkább volt jellemző, egy fő szerint inkább nem volt jellemző, illetve egy fő szerint ez egyáltalán nem volt jellemző.

Ha visszamehetnék az időben, 31 fő teljes mértékben jellemző módon engem választana mentoráknak, három fő pedig inkább jellemző módon. (7. ábra)

Egyéb észrevétel és javaslat a mentori tevékenységemmel kapcsolatban nem érkezett.

Mentori tevékenységre vonatkozó megállapítások az adatok összesítése alapján:

Támogató segítség nyújtása - tanulók/hallgatók saját ötleteinek megvalósításához és a gyakorlaton túli bölcsődei programokon való részvételhez - kapcsán azt fogalmazták meg a kérdőívet kitöltők (nyolc fő), hogy az egyáltalán nem volt jellemző, vagy inkább nem volt jellemző.

Ennek okát abban látom, hogy a gyakorlatra érkezők közül többen egynapos gyakorlatra érkeztek, melynek során nem volt alkalom és idő arra, hogy mélyebben bevonódjanak a bölcsődei élethez tartozó szervezési folyamatokba: alkotó tevékenységek szervezése, játékok nyújtása, stb. A gyakorlati tematika is főként a megfigyelésre és a megfigyelési szempontokra tért ki.

Ugyanennek a rövid időnek tudom be azt, hogy volt néhány olyan vélemény (öt fő) mely szerint egyáltalán nem volt jellemző vagy inkább nem volt jellemző az, hogy további célkitűzések átgondolására inspiráljam a tanulókat/hallgatókat, vagy, hogy mentori tevékenységemmel erősíthettem volna elkötelezettségüket a választott hivatás iránt. (A válaszadók közül többen óvodapedagógus, főiskolai alapképzésben vettek részt, egynapos, háromnapos gyakorlatuk során csak betekintést nyújthattunk a bölcsődei nevelés, gondozás folyamataiba, tevékenységeibe.) Választott tanulmányaik nem erre a területre vonatkoztak.

Fejlesztendő területként jelenik meg a kérdőív alapján az, hogy megfelelő visszajelzést adjak a tanulók/hallgatók számára fejlődésükről, a fejlesztendő területekről még akkor, ha csak kettő fő fogalmazta meg azt, hogy ez egyáltalán nem volt, vagy inkább nem volt jellemző, és a fenti okok is állhatnak mögötte. Mégis úgy gondolom, hogy ez nagyon fontos, hiszen a pozitív vélemény építőleg hat a tanulóra/hallgatóra, megerősíti, magabiztossá teszi. Azoknak a területeknek a támogató megfogalmazása pedig, ahol fejlesztésre lenne szüksége, szintén segíti a fejlődését, iránymutatást ad. Mindezt nagymértékben támogatja, ha megfelelő időt és nyugodt légkört biztosítok a tapasztalataik és a kérdéseik átbeszélésre, átgondolására.

Erősségemként fogalmazták meg, hogy gyakorlatuk során pozitívan, kedvesen fogadtam őket, kommunikációm is megfelelő volt számukra, már a gyakorlat elején tisztáztuk a szabályokat, egymással szemben támasztott elvárásainkat. Gyakorlati tematikájukkal összefüggésben megfelelő tájékoztatást kaptak az intézményről, betekintést nyerhettek a hivatalos dokumentációkba.

Szerintük megfelelő elméleti és gyakorlati tudással rendelkezem, folyamatosan segítettem őket gyakorlati naplójuk elkészítése során. Akár segédanyagok összeállításával, átadásával is. Gyakorlati naplójuk készítését folyamatosan nyomon követtem, értékeltem.

Nagy büszkeséggel töltött el, hogy munkám és személyiségem hiteles és példaértékű volt számukra, ha újra bölcsődei gyakorlatra kellene jönniük intézményembe újra engem választanának mentoruknak.

A vizsgálatban kapott eredményekben tükröződik, hogy a mentori tevékenységem magas szintű, melyhez a képzésben tanult elméleti és gyakorlati ismeretek is nagymértékben hozzájárultak. Úgy érzem, hogy a képzésnek köszönhetően mentori tevékenységem sokrétűbbé és tudatosabbá vált.

III. További tanulási és fejlődési célok megfogalmazása

III.1. A képzésen tanultak beépítésének lehetőségei a saját munkába

A mentorképzés során megismerkedtem a mentorálás folyamatával. A mentor és a mentorált közötti segítő, támogató, bizalmi kapcsolat kialakításának lehetőségeivel. A pályakezdő pedagógus vagy tanuló mentorálásának fontosságával, a segítségnyújtás módjaival. Elméleti tudást szereztem arról, hogy a mentor hogyan tudja felismerni a mentoráltja erősségeit, és segíteni a fejlesztendő területeken.

Ismereteket szereztem azzal kapcsolatban, hogy milyen tulajdonságok, attitűd jellemzi a jó mentort, hogyan segítheti mentoráltja fejlődését, hogyan nyújthat támaszt, szakmai segítséget egy-egy elakadás során, milyen kompetenciákkal kell rendelkeznie.

A mentorképzés során megszerzett elméleti ismereteket, tapasztalatokat folyamatosan próbáltam/próbálom bevezetni bölcsődevezetői és oktatói munkám mentorálási gyakorlatába.

III.2. Az elméleti ismeretek és a gyakorlati tapasztalatok összevetése, reflektálás

Azt gondolom, hogy az elméleti ismeretek és gyakorlati tevékenység a mentori munkám során összhangba kerültek. A mentorálás gyakorlata eddigi munkámból, tevékenységemből hozott tapasztalataim alapján alakult ki, és működött.

A megszerzett elméleti tudás magasabb szintre emeli a gyakorlatban megvalósuló mentorálási tevékenységet.

Igyekszem hasznosítani a képzés során megszerzett tudást, jobban odafigyelni azokra a területekre, melyek kapcsán új ismereteket szereztem, új tapasztalatokat gyűjtöttem, vagy elmélyítettem tudásomat.

III.3. További szakmai tervek

A szociális ellátás területén, a bölcsődei ellátásban, bölcsődevezetőként látom el feladataimat. 2023. február 23-án minősültem mesterpedagógusként, intézményvezetőként. Szeretném a mesterpedagógus pályázatomban megfogalmazott mesterprogramot végig vinni, az abban megfogalmazottakat, tervezetteket megvalósítani annak érdekében, hogy intézményemben egy még magasabb színvonalú szakmai munka valósulhasson meg. Ezzel összefüggésben pedig szeretném mesterpedagógus pályázatomat megújítani. Intézményfejlesztés kapcsán további célokat, fejlesztő, innovatív ötleteket megfogalmazni és azokat összhangban munkatársaimmal, velük együtt szeretném megvalósítani.

A kisgyermekgondozó-, nevelő – OKJ képzés gyakorlati terepintézményeként és duális partnerként szeretném a mentori feladatokat még fokozott hatékonysággal végezni, a képzésben tanultakat alkalmazni.

A bölesődébe érkező hallgatók/tanulók/pályakezdő munkatársak kapcsán a mentori tevékenységet - most már az elméleti tudás megszerzésével - magas szintén végezni.

Érdeklődésemet felkeltette a gondoskodáspolitikai tanulmányok – mesterképzés, hiszen pályám során végig a szociális területen tevékenykedtem, akár a gyermekjóléti alapellátásokat igénybe vevőkre, akár a gyermekvédelmi szakellátásokban nevelkedőkre gondolok. Szívügyem a gyermekvédelmi rendszerben nevelkedők életesélyeinek növelése.

Szeretném magam tovább képezni, hiszen manapság nagyon fontos a tanulás és az alkalmazkodó képesség. Gyorsuló ütemben változnak a körülmények – globalizáció, technológiák, generációk, társadalmi viszonyok/helyzetek – melyekhez alkalmazkodni kell. „Az élethosszig tartó tanulás” során folyamatosan fejlesztenünk kell készségeinket, képességeinket, ismereteinket.

IV. Összegzés

A képzés során megismerkedtem a mentorálás folyamatával a hatékony támogatás módjával, a jó mentor ismerveivel. Tudást szereztem a mentorálási folyamat szakszerű tervezése kapcsán. Megismerkedtem a mentoráltak, tanulók és hallgatók kapcsán a felnőttképzés módszertanával, a felnőttoktatás pedagógiájával, pszichológiájával.

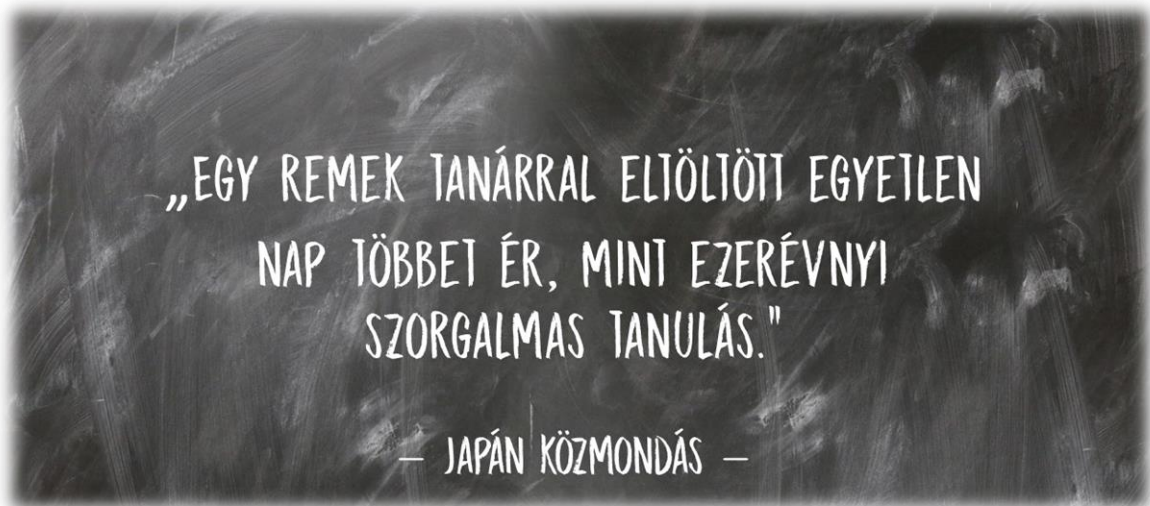
A szakmai fejlődés egyik lényeges eszköze a reflexió, a reflektív gondolkodás fontossága is kirajzolódott számomra.

A képzésen tanultakat folyamatosan próbáltam/próbálok beépíteni gyakorlati munkám során, úgy gondolom, hogy a képzéssel szakmai tudatosságom, ismereteim a mentorálás kapcsán sokat fejlődtek.

Kirajzolódtak bennem a mentorpedagógus tevékenységének fő keretei, hogyan tud szakszerű, hatékony támogatást adni pedagógustársainak, a nevelési-oktatási intézménybe való beilleszkedéshez, segítséget nyújtani a kiégés megelőzéséhez, a személyes fejlődés támogatásához.

8. ábra: Idézet

(Forrás: <https://moderniskola.hu/2022/06/11-inspiralo-idezet-pedagogusokrol-nem-csak-pedagogusoknak/> letöltés dátuma: 2024.04.03.)

V. Felhasznált irodalom

1. Cserné A. G. (2006): A felnőttek tanulásának, tanításának új, korszerű módszerei az élethosszig tartó tanulás aspektusából. In: Koltai D. – Lada L: Az andragógia korszerű eszközeiről és módszereiről. Budapest: Nemzeti Felnőttképzési Intézet, 85-104.
2. Falus I.: A pedagógussá válás folyamata
<https://epa.oszk.hu/01500/01551/00029/pdf/961.pdf> - letöltve: 2024.02.26.
3. Falus I. (2003): Az oktatás stratégiái és módszerei. In: Falus I. (2003): Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanulásához. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 244-296.
4. Fehérvári A. – Györgyi Z. (2015): Tanulási attitűdök, tanulási stratégiák. Budapest: Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet
5. Kojanitz L. (2019): Mennyire nyitottak a pedagógusok az új módszertani megoldások alkalmazására. Pedagógiai folyóiratok. *Új Pedagógiai Szemle*, 2019 (7-8.), 20-45.
https://folyoiratok.oh.gov.hu/uj-pedagogiai-szemle/mennyire-nyitottak-a-pedagogusok-uj-modszertani-megoldasok-alkalmazasara_2019/7-8 – letöltve: 2024.03.14.
6. Kotschy B. - Sallai É. - Szőke-Milinte E (2012): Mentorok tevékenységének támogatása. Segédanyag a köznevelési intézményekben dolgozó pedagógusgyakornokok mentorainak. Oktatási Hivatal
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/pem/mentori_segedlet.pdf – letöltve: 2024.02.10.
7. Matóné Sz. Cs.: A pályakezdő pedagógus. In: Bábosik I. - Torgyik, J. (2007): Pedagógusmesterség az Európai Unióban. Budapest: Eötvös Kiadó, 125-146.
https://www.researchgate.net/publication/339390108_A_PALYAKEZDO_PEDAGOG_US - letöltve: 2024.02.26.
8. Mentori kézikönyv (2019) https://www.suliplussz.hu/wp-content/uploads/2021/02/14_mentori_kezikonyv.pdf - letöltve: 2024.01.17.
9. Mentorpedagógus pedagógus-szakvizsgára felkészítő szakirányú továbbképzés. Felvi.hu
https://www.felvi.hu/felveteli/szakok_kepzesek/szakeleirasok!/Szakeleirasok/index.php/szak/3974/szakeleiras – letöltve: 2024.03.17.

10. Paksi B. – Veroszta Zs. – Schmidt A. – Magi A. – Vörös A. – Endrődi-Kovács V. – Felvinczi K. (2015): PEDAGÓGUS-PÁLYA-MOTIVÁCIÓ Egy kutatás eredményei. Oktatási Hivatal
https://viselkedeskutato.hu/index.php?option=com_attachments&task=download&id=53&lang=hu – letöltve: 2024.03.14.
11. Szivák J. (2010): A reflektív gondolkodás fejlesztése. Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége
<https://tehetseg.hu/konyv/reflektiv-gondolkodas-fejlesztese> - letöltve: 2024.02.25.
12. Szivák J. (2014): REFLEKTÍV ELMÉLETEK, REFLEKTÍV GYAKORLATOK
<https://www.eltereader.hu/media/2016/05/Szivak-READER.pdf> - letöltve: 2024.03.18.
13. Takács N. (2015): A pályakezdő pedagógusok tipikus problémái. In. Hercz M. (szerk.): Pályakezdő óvodapedagógusok túlélőkészlete. Szeged: Szegedi Tudományegyetem, Forrás:
http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Plyakezd_vodapedaggusok_tllkszleteV3/32_plyakezd_pedaggusok_tipikus_problmi.html – letöltve: 2024.02.20.
14. Vass V. (2017): Kompetenciafejlesztés a 21. században (értékteremtés és megújulás). Selye János Egyetem Tanárképző Kara Komárom https://pf.ujs.sk/documents/2018-03-07_2018.01.23_Vass_Vilmos_Nyomdakesz_Belivek.pdf - letöltve: 2024.03.13.

VI. Ábrák és táblázatok jegyzéke

1. ábra: Tudatos szakmai fejlődés bemutatása	6
2. ábra: Saját önértékelésem: erősségek, fejlesztendő területek	7
3. ábra: Erősségeim, továbbfejlődési lehetőségek	8
4. ábra: Mentori tevékenységre vonatkozó kijelentések I.	17
5. ábra: Mentori tevékenységre vonatkozó kijelentések II.	18
6. ábra: Mentori tevékenységre vonatkozó kijelentések III.	19
7. ábra: Mentori tevékenységre vonatkozó kijelentések IV.	20
8. ábra: Idézet	25

VII. Mellékletek

1. számú melléklet: A mentori szerepkör

MENTORI SZEREPKÖR

Mentorálási terv

OKTATÓ:

Bencéné Dr. Fekete Anikó Andrea

KÉSZÍTETTE:

Belovics Anita

Pedagógus szakvizsga – szakirányú továbbképzés

Mentori, vezetőtanári feladatokra való felkészítés

II. évfolyam I. félév

Neptun azonosító: CKI3D4

KAPOSVÁRI HUMÁNSZOLGÁLTATÁSI GONNOKSÁG – BÖLCSŐDEI KÖZPONT
– TULIPÁNOS BÖLCSŐDE

7400 KAPOSVÁR, PETŐFI U. 18.

GYAKORNOKOK TÁMOGATÁSA, MENTORÁLÁSA – ÚJ MUNKATÁRS ESETÉN

FÉLÉVES MENTORÁLÁSI TERV

Bevezető:

TULIPÁNOS BÖLCSŐDE – GYAKORNOKI SZABÁLYZATÁBÓL KIEMELVE:

A gyakornoki szabályzat célja, tartalma: /Nem kitérve a pedagógus életpályamodellre vonatkozó külön szabályokra. Kimondottan csak az E – kategóriás gyakornokokra vonatkozóan./

A szabályzat célja, hogy meghatározza a feladatellátáshoz kapcsolódó gyakornoki rendszer szabályait.

A gyakornoki szabályzat tartalmazza:

- a gyakornoki rendszer működtetésével kapcsolatos személyi háttérrel, valamint az általuk ellátandó feladatokat,
- a gyakornoki idővel kapcsolatos előírásokat,
- a gyakornoki idővel kapcsolatos szakmai kötelezettségeket,
- a gyakornoki idő alatti számonkérés feltételeit,
- a gyakornoki követelmények teljesítésével és a teljesítménymérésével összefüggő eljárásrendet,
- a gyakornoki minősítés külön szabályait,
- a hatályba helyezést.

Gyakornok:

Az az E-H fizetési osztályba sorolt, a bölcsőde alaptevékenységének ellátásával összefüggő munkakörbe, határozatlan időre kinevezett közalkalmazott, aki nem rendelkezik a munkaköréhez szükséges iskolai végzettséget és szakképzettséget, szakképesítést igénylő, a törvényi előírásoknak megfelelő szakmai gyakorlattal.

Mentor:

Az igazgató által kijelölt közalkalmazott, aki legalább 5 év szakmai gyakorlattal és szakmai felkészültséggel rendelkezik a szakterületén.

Gyakornoki idő:

E fizetési osztályban, 2 év.

A gyakornoki idő tartamát írásban, a kinevezésben kell rögzíteni, ezzel egyidőben a munkáltató köteles tájékoztatás adni arról, hogy a gyakornoki idő alatt ki lesz a gyakornok mentora.

A gyakornoki szabályzat tartalmazza a gyakornoki időben elsajátítandó szakmai követelményeket, a gyakornok és a mentor kötelezettségeit, a mentor és a gyakornok feladatait. A gyakornoki tapasztalatszerzés, számonkérés módszereit, időszakait. A gyakornok által vezetett munkanaplóra vonatkozó követelményeket. A gyakornok értékelését és minősítését.

A gyakornok értékelésének, minősítésének eljárásrendje:

A szakmai vezető feladata, hogy a gyakornok szakmai előrehaladását félévente értékelje.

A gyakornoki idő lejártának hónapjában a közalkalmazottat minősíteni kell, a szabályzatban foglaltak szerint. /Szakmai követelmények, gyakorlati munkanapló átnézése, követése, szakmai és jogszabályi elméleti részek, szakmai, gyakorlati munka tartalma, gyakornoki feladatok teljesítése, stb./

A minősítést írásba kell foglalni, de szóban is ismertetni kell a gyakornokkal. A szóbeli ismertetés során biztosítani kell a gyakornok számára azt, hogy minősítésére szóban és írásban is reagáljon.

A gyakornoki vizsga eredményére vonatkozó igazolást, valamint a minősítő lapot a gyakornok személyi anyagában is el kell helyezni.

Féléves mentorálási időszak tervezése, bemutatása:

Mentorált neve: K.

Mentorált munkaköre: kisgyermeknevelő.

Mentorált végzettsége: kisgyermekgondozó-, nevelő - okj.

Mentorált besorolása: Pályakezdő – E/1.

Mentorált munkába állásának ideje: 2023.02.01.

Montorálási időszak: 2023.02.01. – 2025.02.01. Gyakornoki szabályzat alapján két év.

Mentorálási első szakasza – félév: 2023.02.01. – 2023.09.01.

Ebből a szakaszból kiesik a bölcsőde nyári zárása – 1 hónap - 2023.07.24. – 2023.08.18.

MENTORÁLÁS FOLYAMATA – GYAKORLATBAN – TULIPÁNOS BÖLCSŐDÉBEN

I. Kapcsolat kiépítése. Ez a megismerkedés és a bizalomépítés fázisa. Munkahelyi szocializáció.

- Beilleszkedés a munkahelyi életbe.
- Mentor kijelölése, ismerkedés.
- Személyes kapcsolatok kialakítása, melyben a mentor teszi meg az első lépést. Bizalmi kapcsolat kialakítása. Szükség esetén titoktartás.
- Dolgozókkal, közvetlen munkatársakkal ismerkedés, kapcsolat alakítása. Bölcsődelátogatás.
- Intézmény szokásrendszerének bemutatása, optimális módon.
- Annak átbeszélése, hogy mit vár el a bölcsőde vezetője.

A Tulipános Bölcsőde – Gyakornoki szabályzata alapján

I. Bevezető szakasz – 0-2 hét.

- Rendelet, szabályzatok megismerése.
- Szakmai anyagok tanulmányozása: Módszertani levelek, stb.
- Konzultáció a csoport kisgyermeknevelőjével.
- Megfigyelések a csoportban, ennek dokumentálása, megbeszélése, értékelése.
- Konzultáció bölcsődevezetővel, mentorral.

II. Információcsere és a célok kitűzése. Folyamat nyomon követése – szakmai munka támogatása, segítése. A célok elérése, az elköteleződés elmélyítése.

- Motiváció megteremtése, megőrzése.
- Hospitálási lehetőség biztosítása saját a mentornál.
 - Megfigyelési lehetőségek biztosítása.
 - A feladatok pontos átbeszélése, mikor, mi lesz a feladat.
 - Hitelesség, azt várom el, amit magam is megmutatok.
 - Mintaadás.

A Tulipános Bölcsőde – Gyakornoki szabályzata alapján

II. Intenzív szakasz – 0-6 hónap.

- A saját munkaterületen végzett gyakorlati munka.
- Elméleti tudás gyakorlati alkalmazása.
- Kommunikáció szülővel, munkatársakkal.
- Önképzés, továbbképzés.
- Részvétel munkatársi értekezleten.
- Adminisztrációs munka elemzése.
- Egyéni elképzelések, ötletek érvényesítése, kreativitás, aktivitás.

- Támogatás.
- Segítés.
- Rendszeresség biztosítása a mentorálás folyamán.
/Havonta legalább egyszer, de ha szükség van rá, akkor mindig kell biztosítani időt a támogatásra./

- Folyamatos beszámolás, konzultáció.
- Szülői értekezleten való részvétel.
- Családlátogatás a kisgyermeknevelő társsal.
- Konzultáció a bölcsődevezetővel.
- Esetmegbeszélésen, team munkában való részvétel.
- Egyéni fejlődés dokumentálása, csoport programok ötleteinek, megvalósításának megtervezése a társ kisgyermeknevelővel, felelőssel.
- Csoportban a gondozási, nevelési feladatok ismerete.
- Szülővel való kommunikáció, kapcsolattartás.
- Konzultáció bölcsődevezetővel, mentorral.
- Önértékelés.

III. Haladó szakasz – 6-18 hó.

- Csoportban való munka.
- A saját bölcsődei alcsoport gondozási, nevelési feladatainak elvégzése. Dokumentáció vezetése: fejlődési napló, családi füzet, stb. Egyéni fejlődés dokumentálása.
- Önálló szabad játéktevékenység biztosítása, készségek fejlődésének segítése a játéklehetőségek, tevékenységek tervezése.
- Intézményi program, csoport programjainak megszervezése: jeles napok, családi délután, szülőcsoportos beszélgetések, stb.
- Esetmegbeszéléseken való részvétel.
- Konzultáció a bölcsődevezetővel, mentorral.
- Önértékelés.

III. A hivatalos mentori kapcsolat lezárása és a jövő tervezése. Lelki támasz.

A Tulipános Bölcsőde – Gyakornoki szabályzata alapján

- Olyan feladatokat adni először, amiben gyakorlata van a mentorátnak.
- Fokozatosan további feladatok adása.
- „Én – üzenetek!” – kritika, tanácsadás megfogalmazása, fejlesztő módon.
- Mentorált véleménynyilvánítása fontos.
- Válaszadás a felmerülő kérdéseire, „miértekre”.
- Értékelésnél a pozitívumok kiemelése, fejlesztendő területek átbeszélése.
- Segédanyagok biztosítása.

IV. Befejező szakasz – 18 hó – 2 év.

- Önálló munka a csoportban.
- Csoporttal összefüggő adminisztrációs feladatokban való aktív részvétel, majd kontroll melletti előkészítése: havi tevékenység tervek, stb.
- Csoportvezetői munka megismerése, munkában való részvétel.
- Csoportok és a bölcsődei programok szervezésében és lebonyolításában való aktív részvétel: saját ötletek, munkatársakkal való megbeszélés, stb.
- Konzultáció bölcsődevezetővel, mentorral.
- Önértékelés elkészítése.
- Gyakornoki minősítő vizsga.

A gyakornok szakmai előre haladásának értékelése

A gyakornok neve: **X.**

Munkaköre: kisgyermeknevelő

Gyakornoki idejének kezdete: 2023.02.01.

Gyakornoki idejének időtartama: 2023.02.01. – 2025.02.01.

A gyakornok szakmai előre haladásának értékelése:

A szakami előre haladás értékelésére vonatkozó időszak kezdete és vége:

2023.02.01. – 2023.09.01.

Nyári zárás – négy hét – 2023.07.24. – 2023.08.18.

1. A gyakornok által az adott időszakban elvégzett feladatok főbb típusai:

A gyakornok megismerte:

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról

257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról

326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról.

- Önkormányzati rendeleteket, szabályokat.
- Az intézményi SZMSZ-t és mellékleteit.
- Tulipános Bölcsőde – Házirendjét.
- Gyermek napközbeni ellátáshoz illeszkedő standardot
- Módszertani útmutatót a kisgyermekről vezetett szakmai dokumentáció vezetéséről
- A bölcsődei ellátáshoz kapcsolódó – Módszertani leveleket, útmutatókat, ajánlásokat
- Tulipános Bölcsőde – Szakmai programját és mellékleteit
- Tulipános Bölcsőde – 2022/2023 és a 2023/2024. évi Munkatervét.
- Megismerte a Tulipános Bölcsőde – Szokásrendszerét.
- Folyamatosan alakította ki kapcsolatát a bölcsőde dolgozóival.
- Bizalmi kapcsolatot épített ki mentorával és társiskisgyermeknevelőjével
- Ismeri és alkalmazza az intézmény valamennyi szabályzatát és az abban foglaltakat.
- A Gyakornoki szabályzatot
- A szakmai munka gyakorlatát, etikai- titoktartási szabályokat, normákat, és azokat alkalmazni tudja.
- Családokkal való kapcsolattartási formákat

2. A gyakornok által a feladatok ellátása során ellátott tevékenységek köre:

- Csoportjában megfigyeléseket végzett: gyermekek napirendje, játéktevékenysége, stb. kapcsán
- A gyermekek fejlettségéhez, korához mérten segítette a csoport játékkészletének összeválogatását.
- Dekoráció készítésekor kreatív, fantáziadús, leleményes.
- A gyermekcsoport életének szervezésében aktívan részt vesz. Az alkalmazott módszereket, eszközöket és választott tevékenységeket a csoportban nevelkedő gyermekek fejlettségéhez igazítva végzi.
- A bölcsőde Munkatervéhez kötötten segédkezett a programok megszervezésében: Színek napja, Ősz varázslatos világa, Húsvét.
- A havi tevékenységek tervezését a bölcsődei gondozás, nevelés fő területei szerint készíti el. Ide értve a mondókák, versek, játékok, énekek, alkotó tevékenységek, mozgásos tevékenységek.
- A bölcsődei dokumentáció vezetésében naprakész. A szakmai elvárásoknak megfelelően vezeti.
- Bizalmi kapcsolatot alakított ki a szülőkkel, hitelesen kommunikál.

- A családokkal és a bölcsődével együttműködő más szakemberekkel jó kapcsolatot alakított ki a kompetencia határok betartásával.
- Konzultált a mentorával, szaktanácsadóval, bölcsődevezetővel, bölcsőde többi dolgozójával.
- A kisgyermeknevelő gyakornok tervezési és megvalósítási munkája színvonalas.

3. A gyakornok által elsajátított gyakorlati és elméleti ismeretek:

- Havi tevékenységek tervezése, megvalósítása.
- Dekorációkészítés.
- Szülőkkel való kommunikáció.
- Kapcsolattartás.
- Szülői értekezletek szervezése, levezetése.
- Kisgyermek nevelésével, gondozásával kapcsolatos feladatok ellátása.
- Családlátogatás.
- Együttműködés a társ kisgyermeknevelővel, a bölcsőde dolgozóival.
- Szakmai dokumentáció

4. Az értékeléshez felhasznált információk, adatok:

- Társ kisgyermeknevelő véleménye.
- Bölcsődevezető véleménye.
- Mentor véleménye.
- Szülői visszajelzések.
- Csoportban történő megfigyelések.
- Bölcsődei dokumentáció ellenőrzése.
- Önértékelés személyes beszélgetések során.

Erősségek:

- Kreativitás.
- Leleményesség.
- Alkalmazkodóképesség.
- Hitelesség.
- Terhelhetőség.
- Megbízhatóság.
- Precíz munkára törekvés.
- Kisgyermek maximális elfogadása.
- Szerető, támogató közeg biztosítása, empátia.

- Szülőkkel történő pozitív együttműködés.
- A bölcsőde közösségi életében aktívan részt vesz, beilleszkedett.
- Elfogadó, érdeklődő

Fejlesztendő területek:

- Mondókatár, verstár bővítése.
- Dokumentáció vezetésében mindinkább a szakmai elvárásoknak megfelelő törekvés.
- Tudás folyamatos bővítése, frissítése

Javasolt célok:

A fejlesztendő területekben történő fejlődés.

Az értékelés a mai napon a gyakornok részére átadásra került.

Kaposvár, 2023. szeptember 06.

XXXXXXX - mentor

Záradék

Az értékelés szóbeli megbeszélésen időpontja: 2023. szeptember 06.

A gyakornok előadja, hogy

az értékeléssel egyetért.

az értékeléssel nem ért egyet.

Az értékeléshez kapcsolódva a következő észrevételt kívánja tenni:

-

Kaposvár, 2023. szeptember 06.

gyakornok

mentor

bölcsődevezető

szaktanácsadó/szakmai vezető

Felhasznált irodalom

1. Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság - Bölcsődei Központ – Gyakornoki szabályzat
2. Mentori szerepkör c. tantárgy – 2023.11.04. – tanóra jegyzetei

2. számú melléklet: A reflektivitás fejlesztése

A REFLEKTIVITÁS FEJLESZTÉSE

ÖNFELTÁRÓ REFLEXIÓ – SAJÁT PEDAGÓGUSI TEVÉKENYSÉGEMRŐL

OKTATÓ:

Dr. Orsós Anna

KÉSZÍTETTE:

Belovics Anita

Pedagógus szakvizsga – szakirányú továbbképzés

Mentori, vezetőtanári feladatokra való felkészítés

II. évfolyam II. félév

Neptun azonosító: CKI3D4

I. Bevezetés/Ráhangelődés

25 éve dolgozom szociális területen pedagógusként. 21 évig dolgoztam a gyermekvédelmi szakellátásban óvodapedagógusként, gyógypedagógusként, nevelőként, lakásotthon-vezető pedagógusként, szakmai vezetőként.

Ezt követően, 2019. június 17-én kezdtem meg tevékenységemet a Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság – Bölcsődei Központ – Tulipános Bölcsődéjében, bölcsődevezetőként. A gyermekjóléti alapellátások területén, a gyermekek napközbeni ellátásában, bölcsődei ellátásban látom el feladataimat pedagógusként.

Kétéve a PTE Szigeti-Gyula János Egészségügyi Technikum és Egészségügyi Szakképző Iskola – kisgyermekgondozó,- nevelő – okj – képzésében oktatok szociális tantárgyakat. A gyermekek védelmének rendszere és az otthont nyújtó ellátások tantárgyakat.

Megszerzett végzettségeim időrendben: óvodapedagógus, gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakos tanár, szociális alapvizsga, gyermekvédelmi szakellátás – szakvizsga, kisgyermekgondozó, - nevelő – okj végzettség, közoktatási vezető és pedagógus szakvizsga.

A kisgyermekgondozó, - nevelő – okj – képzés kapcsán szeretném önreflexiómat kifejtetni!

II. Fő rész/Jelentésteremtés

Az oktatás, mint feladat, lehetőség, kihívás elé állított. Tapasztalatom az oktatás terén nem igazán volt, bár tanítási gyakorlaton több ízben voltam tanulmányaim során.

A gyermekvédelmi szakellátás területén, - felnőttoktatás kapcsán - mint gyakorlati hely tudtam segíteni a gyakorlati tudás, tapasztalat átadását. Betekintést nyerhettem a tudáselosztó és tanulászervező pedagógus szerepekbe.

Foglalkoztatott, hogy hogyan tudok megfelelni a belső elvárásaimnak: felkészültség, szakmaiság, megbízhatóság, stb. terén. Illetve, hogy hogyan tudok megfelelni a külső elvárásoknak: iskola, iskola munkaközössége, igazgató, tanulók, a bölcsőde fenntartója, igazgatója – mivel az oktatás a bölcsődével együttműködve történik - stb. elvárásainak.

Hogyan tudom szaktudásomat, ismereteimet folyamatosan bővíteni, megfelelő szakmaisággal kidolgozni az általam oktatott tantárgyak tematikáit.

Bizonytalan voltam abban, hogy fő állásom mellett, óraadóként, hogy tudom jól beosztani az időmet, hogyan lesz energiám mindegyik területen maximálisan megfelelni, jó időbeosztással működni.

Hogyan tudom majd kezelni a digitális eszközöket, hogyan tudom a tanulók bizalmát, figyelmét, elnyerni és fenntartani, de azt tudtam, hogy a korosztályi adottságok, az új digitális technológiák jól kiaknázhatók a tudásátadás, ismeretnyújtás területén.

Igyekeztem és igyekszem is nagy hangsúlyt fektetni a bizalomteli légkör kialakítására. Nagyon fontos számomra a felkészültség, a szaktudás. Együttműködésre törekszem a tanulókkal, iskolai oktatókkal, betartva a kompetenciahatárokat.

Arra törekszem, hogy felkészült legyek az elméleti szaktudás kapcsán. És igyekszem hiteles lenni a gyakorlati tudásom megosztásában is.

Szakmai nézeteimet igyekszem képviselni, megfelelő attitűddel megosztani.

Az oktatás során nagy hangsúlyt fordítok arra, hogy kiegyensúlyozott legyek tanóráimon, következetes, kiszámítható, empatikus. Igyekszem megérteni a tanulók problémáit, azokra válaszkész lenni. Megoldási javaslatokat ajánlani.

Tanítási óráim, illetve egy-egy téma feldolgozása kapcsán mindig visszatekintek, elemzést végzek. Hogyan sikerült a tudásátadás, gyakorlás, ismeretnyújtás hatékony átadása, mennyire tudtam fenntartani a tanulók figyelmét, érdeklődését, mennyire volt óráim kooperatív, interaktív, stb., hogyan reagáltam kérdéseikre, mennyire voltam válaszkész? Mennyire sikerült az óra célját átadnom, minden pedagógiai eszközt bevettem-e ennek érdekében, azok hatékonyan működtek-e, változtatásra van-e szükség, stb.?

Az oktatás kezdetén ismeretlen volt számomra az a középiskolai korosztály, amellyel dolgoznom kellett. Tudásomat a korosztály életkori sajátosságiról bővítenem kellett, hiszen fontos volt számomra, hogy megfelelő attitűddel és szakmaisággal közeledjem feléjük.

A helyzetfeltárás, ismerkedés folyamata zökkenőmentesen zajlott. Sikerült kialakítani egy működőképes gyakorlatot. Kialakítottuk közösen azt a norma- és szabályrendszert, amely optimálisan alkalmazható, összhangban az iskola elvárásaival. /Számonkérés módjai, viselkedési szabályok, stb./

Igyekeztem/igyekszem a tanulókat megismerni, képességeiket meghatározni, fejlődésüket végig kísérni, nehézségeiket, gyengeségeiket kiismerni. Ezeket figyelembe véve mindig újabb és újabb stratégiákat kipróbálni, kísérletezni azokkal az oktatás folyamatában.

III. Befejezés/Reflektálás

Pedagógiai munkám során sikerként élem meg, hogy jó kapcsolatot, bizalomteljes légkört sikerült kialakítanom az általam oktatott tanulókkal. Bizalommal fordulnak hozzám, kérnek segítséget. /Ez főként az oktatási kapcsán valósul meg, de magánjellegű problémáikkal is fordulnak hozzám: munkahelyválasztás, önéletrajz véleményezése, továbbtanulási lehetőségek, saját életükből hozott esetek, akár a tananyagfeldolgozással kapcsolatosan, stb./

Kiismertem erősségeiket, gyengeségeiket. Erősségeikre építve sikerült kialakítani egy olyan hatékony számonkérési, tudáselsajátítási stratégiát, amelyek alkalmazásával eredményes a tanulás folyamata. Hatékonyan rögzül az új ismeretanyag.

Azt gondolom, hogy tudatosan, következetesen, kiegyensúlyozottan, empátikusan, elfogadóan, de határozottan fordulok a tanulók felé, ezzel kiszámíthatóságot biztosítok számukra.

Nehézség a pedagógiai munkámban, hogy óraadó tanárként vagyok jelen az iskola életében, így kevesebb lehetőségem van az oktató kollégákkal való kapcsolattartásra, a szorosabb munkakapcsolat kialakítására. Ritkább a visszajelzés az iskola felső vezetése részéről.

Mivel a képzés duális képzés, így az elméleti oktatás az iskolában valósul meg, a gyakorlati oktatás helyszíne a bölcsőde. Nincs minden esetben információ, egyeztetés az elméleti oktatás tananyagairól, milyen elméleti tudást kapnak a gyermekek a bölcsődei nevelés, gondozás szakmai háttéréről. /A probléma kapcsán kezdeményeztem egyeztetést a képzésben oktatókkal./

Kudarcként élem meg, ha egy-egy tanuló az oktatás során úgy dönt, hogy nem vesz részt tovább a képzésben. Ilyenkor mindig keresem az okokat, miben hibáztunk pedagógusként, esetleg más olyan ok van a háttérben, amelynek megoldásában segítségére lehettünk volna a tanulónak.

Igyekszem pedagógusként mindig felkészült és tudatos lenni. Hitelesen közvetíteni gyakorlati tapasztalataimat. Azt gondolom, hogy nyitott vagyok a tanulók kérdéseit megválaszolni, akár a tananyag, akár más gyakorlati tapasztalat átbeszélése során.

Figyelembe veszem az őket oktató pedagógusok kompetenciáját, és ha a tanulók kritikát fogalmaznak meg velük kapcsolatban, akkor sosem bírálom, minősítem előtük az adott pedagógust. Igyekszem ilyenkor megoldási lehetőségeket felvázolni a problémamegoldás érdekében.

Azt gondolom, hogy a szakmai tudásomat folyamatosan fejlesztenem kell, hiszen folyamatosan új standardok, elvárások jelennek meg a bölcsődei ellátás kapcsán. A magas szintű munkavégzéshez és oktatáshoz ez elengedhetetlen.

A pedagógiai módszereknek is követnie kell az új pedagógiai helyzetet, melyben hatalmas befolyása lett a digitális térnek.

A családszerkezet változása, a média által sugalmazott példaképek, a versenyhelyzet, a fogyasztói társadalom, a bizonytalanság érzése pszichológiai értelmében is új kihívásokat jelentenek.

A pedagógiai, pszichológiai tudást továbbképzések, esetmegbeszélések, stb. kapcsán tudatosan fejlesztenem kell.

Pedagógusként azt gondolom, hogy a tudatos helyzetelemzés, mindig segíti a szakmai munka fejlődését. Hiszen elemezve az adott szituációt megfogalmazódnak bennünk kritikák, problémák, sikerek, kudarcok. Ezeket átgondolva van lehetőség a változtatásra, a további irányok megfogalmazására, fejlesztési lehetőségek, újabb célok kitűzésére.

Pedagógusként nem csak a belső tudatos elemzésre kell nagy hangsúlyt fektetni, hanem a külső visszajelzések is fontosak a hatékony pedagógiai munka folyamatában.

Fontos, hogy nyitottak legyünk az önelemzés során, mérlegeljük pedagógiai munkánk rövid- és hosszútávú következményeit, egyenesen, elfogulatlanul, érzelmeiktől mentesen tudjunk reflektálni.

Felhasznált irodalom

1. Szivák Judit (2010): A reflektív gondolkodás fejlesztése. Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége. Letöltés dátuma: 2020.02.20. Forrás: https://tehetseg.hu/sites/default/files/04_kotet_net.pdf
2. Szivák Judit (2014): Reflektív elméletek, reflektív gyakorlatok. Pedagógusképzés megújítása: Alapozó tanulmányok. ELTE Eötvös Kiadó. Letöltés dátuma: 2024.02.20. Forrás: <https://www.eltereader.hu/media/2016/05/Szivak-READER.pdf>

3. számú melléklet: A felnőttoktatás módszertana

A FELNŐTTOKTATÁS MÓDSZERTANA

Továbbképzés a szociális ellátásban-bölcsőde

Kaposvári Humánszolgáltatási gondnokság – Bölcsődei Központ

Tulipános Bölcsőde

7400 Kaposvár, Petőfi u. 18.

OKTATÓ:

Dr. Csimáné Dr. Pozsegovics Beáta

KÉSZÍTETTE:

Belovics Anita

Pedagógus szakvizsga – szakirányú továbbképzés

Mentori, vezetőtanári feladatokra való felkészítés

II. évfolyam. I. félév

Neptun azonosító: CKI3D4

Bevezető:

2019. június 17-e óta dolgozom a Tulipános Bölcsődében, mint bölcsődevezető. A bölcsőde a szociális ellátások – gyermekjóléti alapellátások – gyermekek napközbeni ellátáshoz tartozik.

A bölcsődében dolgozó szakemberek folyamatosan ösztönözve vannak arra, hogy tudásukat bővítsék, aktualizálják. Ismereteket szerezzenek a korszerű bölcsődei ellátást segítő, támogató szemléletekről, szolgáltatásokról, szakmai standardokról, aktuális jogszabályokról, törvényekről, stb.

A bölcsődei ellátásban dolgozó szakemberek jogszabályban meghatározottak szerint négyévente továbbképzési kötelezettségnek kell, hogy eleget tegyenek függetlenül attól, hogy munkakörüket pedagógus vagy felsőfokú végzettségű kisgyermeknevelőként látják el.

A fentiek alapján úgy gondoltam, hogy egy kis elméleti betekintés nyújtok a bölcsődei ellátás kapcsán érvényben lévő továbbképzési kötelezettségről. Nem térve itt ki a pedagógusokra vonatkozó életpályamodellben szereplő előmeneti rendszerre.

1. A szociális továbbképzés célja

A szociális problémák összetettebbé váltak, globalizálódtak, miközben a feladatmegoldások helyi szintűek. Erre csak komplex válaszok adhatók. Annak érdekében, hogy a hátrányos helyzetű csoportok integrációja sikeres, a leszakadó térségek mutatóinak romlása pedig megállítható legyen, szükséges a lemaradó/elmaradott rétegekkel foglalkozó szakemberek ilyen jellegű felkészültségének támogatása.

A továbbképzés célja olyan ismeret és készség átadása a szolgáltatásokat végző és vezető munkatársaknak, mellyel képesek a szolgáltatásnyújtásukat tartalmilag és szerkezetileg is változtatni. A képzés megismerteti a hallgatót a változásvezetés lépéseivel a szociális szolgáltatásokban.

2. Szociális továbbképzésre vonatkozó fő szabályzó

A továbbképzésre vonatkozó szabályokat a 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló rendelet tartalmazza.

3. Szociális képzésre kötelezettek köre

Szociális, illetőleg a gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységet végző személyek.

A személyes gondoskodást végző személyek folyamatos szakmai továbbképzésben kötelesek részt venni!

4. Szociális képzési időszak

A továbbképzésre kötelezettek képzési időszaka négy év.

A továbbképzésre kötelezettek előző továbbképzési időszaka 2018. július 1-jén kezdődött és 2022. július 31-ig tartott, mely és a covid-helyzetre való tekintettel 2022. december 31-ig került meghosszabbításra.

Jelenlegi képzési időszak: 2023.01.01.- 2026.12.31-ig tart.

5. A szociális továbbképzés elemei

A szociális továbbképzésre kötelezettek kötelesek részt venni mindhárom képzési típusban az adott képzési időszakban.

- a) Kötelező továbbképzés: a képzés 20%-át adja.
- b) Munkakörhöz kötött továbbképzés: a képzés 40%-át adja.
- c) Választható továbbképzés: a képzés 40%-át adja.

6. Megszerezhető pontok

	Felsőfokú végzettségűek	Pedagógus végzettségűek
	60 pont	80 pont
Kötelező továbbképzések	12	16
Munkakörhöz kötött továbbképzések	24	32
Választható továbbképzések	24	32

7. Szociális képzési típusok

- a) Kötelező továbbképzés: Olyan szakmai továbbképzés, amely a teljes szociális ágazat tekintetében szükséges, lényeges alapkompenciák megszerzésére irányul.
- b) Munkakörhöz kötött továbbképzés: Olyan szakmai továbbképzés, amely az adott munkakörhöz, illetve az adott munkakör esetében érintett ellátotti csoportokhoz kapcsolódó speciális, módszerspecifikus ismeretek megszerzésére irányul. /A képzési időszak első kétévben kell elvégezni./
- c) Választható továbbképzés: Olyan szakmai továbbképzés, amely az egyéni érdeklődés figyelembevételével az önismeret, az egyéni kompetenciák vagy egyéb speciális ismeretek megszerzését célozza.

8. A minősített továbbképzési programok típusai

- a) *Szakmai tanfolyam:* az elméleti és gyakorlati foglalkozások keretében egyes szakmai témaköröket legalább 20 órában feldolgozó, számonkéréssel végződő képzés, amelyen való részvétellel legalább 20, legfeljebb 50 továbbképzési pont szerezhető.
- b) *Szakmai személyiségfejlesztő foglalkozás:* a szakmai önismeretet, készséget, képességet fejlesztő legalább 25 órából álló csoportmunkát - ideértve az esetmegbeszélő és szupervíziós csoportot is - feltételező foglalkozás, amelyen való részvétellel legalább 25, legfeljebb 35 továbbképzési pont szerezhető.
- c) *Szakmai tanácskozás:* a szociálpolitika, a gyermekvédelem vagy a gyermekjóléti, illetőleg a szociális gondoskodás témakörében szervezett legalább öt előadásból álló rendezvény, amelyen való részvétellel legalább 5, legfeljebb 10 továbbképzési pont szerezhető
- d) *Külföldi vagy hazai tanulmányút:* egy adott szakmai téma tanulmányozására, gyakorlati tapasztalatok elsajátítására szervezett legalább háromnapos tapasztalatcsere, amelyen való részvétellel legalább 10, legfeljebb 20 továbbképzési pont szerezhető.
- e) *Szakmai műhely:* egy év alatt legalább hat fórumot (találkozást) tartó, alkalmanként egy-egy szakmai témát napirendre tűző rendezvénysorozat, amelyen négy vagy több alkalommal való részvétellel legalább 10, legfeljebb 20 továbbképzési pont szerezhető.
- f) *Szakmai e-learning:* elméleti, illetve gyakorlati tartalmú kurzus, egyes szakmai témaköröket legalább 5 órában feldolgozó és számonkéréssel végződő továbbképzés, amelyen való részvétellel legalább 4, legfeljebb 20 továbbképzési pont szerezhető.

- g) *Szakmai blended-learning*: egyes szakmai témaköröket legalább 4-4 órás személyes kontakt óra és online foglalkozás keretében feldolgozó, számonkéréssel végződő továbbképzés, amelyen való részvétellel legalább 4, legfeljebb 20 továbbképzési pont szerezhető.
- h) *Szakmai terepgyakorlati továbbképzés*: egyes szakmai témaköröket az oktató által a hallgatóra bízott szakmai feladatok elvégzésével egyidejűleg, terepgyakorlatok keretében, legalább 5 órában feldolgozó, számonkéréssel végződő továbbképzés, amelyen való részvétellel legalább 4, legfeljebb 20 továbbképzési pont szerezhető.

9. Továbbképzések finanszírozása

A képzéseken való részvétel finanszírozását a bölcsőde költségvetése biztosítja, előre tervezett módon. Igyekszünk olyan képzésekre küldeni a dolgozókat, melyek ingyenesek. Több dolgozó saját maga is finanszírozza azokat a tanfolyamokat, melyek segítik munkájukat és érdeklődést mutatnak a téma felé.

Tudásmegosztó tevékenységen belül, ha egy-egy dolgozó ismereteket szerez valamely bölcsődei nevelést, gondozást segítő témában, megosztja belső továbbképzés formájában.

Összegzés:

A továbbképzések a szakmai fejlődést támogatják, segítik. A Tulipános Bölcsődében több esetben mértük fel az igényt dolgozói elégedettségmérő kérdőívek segítségével, hogy igényelik-e a dolgozók a továbbképzések szervezését, az azokon való részvételt, és hogy milyen, a munkájukhoz kapcsolódó téma érdekelné őket.

Minden évben nagy-nagy érdeklődést mutatnak a képzések iránt, belső továbbképzések szervezésénél témajavaslatokkal is élnek.

Szívesen osztják meg tudásukat egy-egy képzés tapasztalataira vonatkozóan, és azok bölcsődénkben való gyakorlati megvalósításának lehetőségeiről is szívesen gondolkodnak együttesen.

Összeségében elmondható, hogy szinte minden dolgozó szeretne szakmailag fejlődni, újabb és újabb tudást magáévá tenni és azt munkája során a gyakorlatba is beépíteni, hasznosítani.

Felhasznált irodalom

4. 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról Letöltés dátuma: 2023.10.01. Forrás: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0000009.scn>
5. Dr. Tóth T. – Spiesz T. (2013): A szociális továbbképzési rendszer megújítása. Letöltés dátuma: 2023.10.01. Forrás: https://epa.oszk.hu/02900/02943/00058/pdf/EPA02943_kapocs_2013_3_02-05.pdf
6. Személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények működési nyilvántartása. Letöltés dátuma: 2023.10.01. Forrás: <https://nszi.hu/szakmai-tevekenysegek/szemelyes-gondoskodast-nyujto-szocialis - gyermekjoleti-es-gyermekvedelmi-intezmenyek-mukodesi-nyilvantartasa>
7. Szociális ágazati portál. Tájékoztató a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai intézet által szervezett 9/2000.(VIII.4.) SZCSM rendeletekhez tartozó továbbképzésekről. Letöltés dátuma: 2023.10.01. Forrás: <https://szocialisportal.hu/orszagos-szocialis-szakmai-tovabbkepzesek-2/>

4.számú melléklet – A pedagógusok és pályakezdő pedagógusok problémái

Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem

Kaposvári Campus

Neveléstudományi Intézet

A pedagógusok és a pályakezdő pedagógusok problémái

Páros-pilot kutatás

Készítette:

Belovics Anita, Szentes Evelin

Mentor – vezetőtanár, pedagógus szakvizsga

II. évfolyam, Levelező tagozat

A pedagógusok és a pályakezdő pedagógusok nehézségei

Intézményrendszerünk 6 db tagbölcsődével működik jelenleg, 75 fő szakdolgozóval látva el napi feladatainkat a gyermekek nevelése-gondozása terén.

Munkavállalóink különböző képzőintézményekből érkeztek hozzánk részben már gyakorlatra is még a képzésük során, részben már a végzettség megszerzését követően, és bár országosan egységes módszertani alapelvek szerint végezzük a munkánkat, a helyi és intézményi sajátosságok miatt esetenkénti eltérések előfordulnak, valamint a különböző helyzet – és esetkezelési stratégiák is eltérhetnek egymástól. Ezek okán igyekszünk rendszerszinten minél több segítséget biztosítani a hozzánk érkező munkavállalóknak és hallgatóknak is, hogy olyan ismereteket és tapasztalatot szerezzenek, amellyel könnyebbé válik majd számukra a feladatuk ellátása, a kollektívába történő beilleszkedés és további motivációt szerezhettek a választott pálya műveléséhez.

Pilot-vizsgálatunkban 15 fő kisgyermeknevelővel készítettünk interjút, amely arra irányult, hogy feltárjuk mennyire vélték hasznosnak, beépíthetőnek a képzésük során szerzett elméleti és gyakorlati ismereteket, milyen nehézségeket tapasztaltak meg a pályakezdésüket – munkába állásukat követően, milyen segítséget kaptak az intézményben és a mentorálás milyen mértékben segítette a munkaközösségbe való beilleszkedésüket. Valamint van-e valami és, ha igen – mi lenne az, amiben azt érzik, hogy több támogatásra, segítségre lenne szükségük a szakmai munkájuk megkönnyítése, a fejlődésük segítése érdekében?

Az interjú-kérdésekre kapott válaszok összegzése alapján a megkérdezett pedagógusok mindegyike hasznosnak tartotta a képzésük során szerzett elméleti- és gyakorlati ismereteket, azonban a BA képzésben kevesellték a terepintézményi gyakorlati időt, optimálisabbnak vélték volna, ha a gyermekcsoportokban hosszabb időt tölthetnek, több gyakorlatot – és tapasztalatot szerevezve ezzel. Nehézségeket a szakmai bizonytalanság, az eltérő szakmai-módszertani kultúra, az intézményi szocializáció, a gyermekcsoportokon belüli különböző esetek kezelése /gyermeki – és szülői viselkedés, kapcsolatok alakítása, kommunikáció/, a tanult módszerek gyakorlatba történő adaptálása, és azok differenciálása, a nagy felelősség és a dokumentációs feladatok megfelelő elkészítése okozott.

Megterhelő a nagy felelősség, bizonytalanságot éreznek a szakmai munka ellátása és annak minősége kapcsán.

Az intézményben kapott segítség

Bölcsődei intézményeinkben folyamatosan törekszünk arra, hogy segítsük a dolgozók beilleszkedését a munkaközösségbe, segítsük alkalmazkodásukat a munkakörnyezethez. Ennek érdekében folyamatosak a csapatépítő rendezvények, események, például: közös karácsonyi vacsora, kirándulás, stb.

A szakmai munka során folyamatosan biztosított a mentor, szakmai felettes, illetve a társ kisgyermeknevelő támogatása, elérhetősége. Rendszeres a visszacsatolás és a tanácsok, javaslatok megfogalmazása, hiszen ez pozitívan segíti a fejlődést és motiválóan hat.

Lehetőséget biztosítunk az önképzésre, továbbtanulásra, továbbképzéseken való részvételre.

Folyamatos a szakmai segítségnyújtás a kezdetektől az intézményi sajátosságoknak és a módszertani elvárásoknak megfelelő gyakorlatok-szokások megismertetése és azon integrálásának módja, lehetősége a mentor saját tapasztalatainak megosztásával.

A bölcsődékben alkalmazott nevelési-gondozási helyzet folyamatos elemzése, pozitívumok kiemelése, fejlődési területek megfogalmazására is nagy hangsúlyt fektetünk.

Ötletek, javaslatok a megfogalmazott nehézségek megoldására, kiküszöbölésére

1. Továbbképzéseken való részvétel a szakmai tudás/tapasztalatok bővítése érdekében a pedagógus igényeinek, érdeklődési körének megfelelően is. /Szakmához kötötten./
2. Önképzés támogatása – összefüggésben a bölcsődei nevelés-gondozás feladataival.
3. Egy-egy képzés során megszerzett tapasztalat átadása a többi kisgyermeknevelő számára. /Belső továbbképzés, tudásmegosztás – saját tapasztalatok és bevált megoldási stratégiák, jó gyakorlatok megosztása a mi szakmai munkánk során felmerülő nehézségekkel kapcsolatban./
4. A szakmai munka folyamatos figyelemmel kísérése. Mentori kapcsolat fontossága. /Reflektálás, irányító és támogató tevékenység, közvetlen segítségnyújtás, érzelmi támogatás, a mentor elérhetősége./
5. Kisgyermeknevelők egymásnak nyújtott segítsége – megfigyelési helyzetek teremtése csoporton belül, azok elemzése. /Egymás munkájának megfigyelése./

6. Standardok, szakmai iránymutatók páros, csoportos feldolgozása, előadása. /Belső továbbképzés./
7. Szakmai anyagok, útmutatók, szakkönyvek elérhetőségeink szélesebb körű biztosítása.
8. Esetmegbeszélések. /Kommunikáció, stb. kapcsolatban./
9. Munkahelyi légkör és munkakörülmények javítása.
10. Elismerés fontossága.

Összegzésként megállapítható, hogy a munkavállalók az egyéni mentorálásuk és intézményszintű segítségnyújtás mellett is tapasztalnak nehézségeket és bizonytalanságot. A feltárt helyzetekkel foglalkoznunk kell, a kapott válaszok alapján mi is segítséget kaptunk, hogy mire szükséges több figyelmet fordítanunk, melyek azok a dolgok, amelyeket fókuszba kell helyeznünk a munkatársaink támogatása és a feladatellátás optimalizálása érdekében.

Felhasznált irodalom

1. A pályakezdő pedagógusok tipikus problémái
http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Plyakezd_vodapedaggusok_tllkszleteV3/32_plyakezd_pedaggusok_tipikus_problmi.html – letöltve: 2024.02.20.
2. Falus Iván: A pedagógussá válás folyamata
<https://epa.oszk.hu/01500/01551/00029/pdf/961.pdf> - letöltve: 2024.02.26.
3. Matóné Szabó Csilla: A pályakezdő pedagógus
https://www.researchgate.net/publication/339390108_A_PALYAKEZDO_PEDAGOG_US - letöltve: 2024.02.26.
4. Szivák Judit (2010): A reflektív gondolkodás fejlesztése. Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége
<https://tehetseg.hu/konyv/reflektiv-gondolkodas-fejlesztese> - letöltve: 2024.02.25.

5. számú melléklet: Mentori tevékenység értékelése - Kérdőív

Mentori tevékenység értékelése - Kérdőív

Kedves Válaszadó!

Az alábbiakban a bölcsődei mentorálással kapcsolatos tapasztalataira, véleményére vagyunk kíváncsiak. Kérjük, hogy válaszait X-szel, karikázással vagy aláhúzással jelölje!

A kérdőív kitöltése névtelen és önkéntes.

Köszönjük, hogy a kérdőív kitöltésével hozzájárul az intézményben folyó mentori tevékenység *további fejlesztéséhez!*

1. Az Ön életkora: _____ év

2. Az Ön neme:

[1] Férfi

[2] Nő

3. Mi az Ön legmagasabb befejezett iskolai végzettsége?

[1] 8 általános

[2] Szakiskolai végzettség vagy szakmunkásképző

[3] Érettségi

[4] Érettségire épülő szakképzés (pl. OKJ, FOSZK, technikum)

[5] Főiskola vagy alapszak

[6] Egyetem vagy mesterszak

4. Milyen típusú képzés keretében teljesíti Ön intézményünkben szakmai gyakorlatát?

[1] Csecsemő- és kisgyermeknevelő alapképzés (felsőoktatás)

[2] Egyéb alapképzés (felsőoktatás – óvodapedagógus, gyógypedagógus, stb.)

[3] Kisgyermekgondozó, -nevelő szakképzés (érettségire épülő tanfolyam/képzés)

[4] Pedagógiai technikum (köznevelés – óvodai nevelő, stb.)

[5] Bölcsődei dajka

[6] Egyéb: _____

5. Kérem, hogy négyes skálán értékelje a következő táblázatban olvasható kijelentéseket mentorára vonatkozóan!

	Mentori tevékenységre vonatkozó kijelentések <i>Mentor neve: Belovics Anita</i>	[1] Egyáltalán nem jellemző	[2] Inkább nem jellemző	[3] Inkább jellemző	[4] Teljes mértékben jellemző
1.	Kedvesen, pozitívan fogadott intézményében.				
2.	Az első találkozás alkalmával tisztáztuk a mentorált és a mentor elvárásait is. / <i>Gyakorlatra vonatkozó elvárások, tematika, intézményi szabályok, személyes beszélgetések lehetőségei, segítségnyújtás formái stb.</i> /				
3.	Az elvárásaimnak megfelelő tájékoztatást kaptam az intézményről.				
4.	Az intézményi dokumentációhoz megfelelő hozzáférést biztosított. / <i>Szakmai program, gyermekek fejlődési dokumentációja, stb.</i> /				
5.	Megfelelő, támogató attitűddel rendelkezik.				
6.	Támogató segítséget nyújtott saját ötleteim megvalósításához.				
7.	Kommunikációjának minősége megfelelő volt számomra.				
8.	Elméleti szinten megfelelő szakmai tudással rendelkezik.				
9.	Megfelelő gyakorlati tudással rendelkezik.				
10.	Rendelkezik a hatékony tudásátadás képességével.				
11.	Megfelelő visszajelzést kaptam fejlődésemről, erősségeimről, a fejlesztendő területekről.				
12.	Lehetőséget biztosított a gyakorlaton túli bölcsődei programokon való részvételre és tevékenységek szervezésére.				
13.	Mindig elegendő időt és nyugodt légkört biztosított tapasztalataim, kérdéseim átbeszélésére.				
14.	Gyakorlati naplóm elkészítését segítette, folyamatosan nyomon követte, értékelte, ezzel kapcsolatos javaslatait megosztotta.				
15.	További célkitűzések átgondolására inspirált.				
16.	Munkája és személyisége hiteles és példaértékű számomra.				
17.	Mentori tevékenységével erősítette elkötelezettségemet a választott hivatás iránt.				
18.	Ha visszamehetnék az időben, ismét őt választanám mentornak.				

6. Amennyiben bármilyen észrevétele, javaslata felmerült a mentori tevékenységgel kapcsolatban, kérjük, írja le:

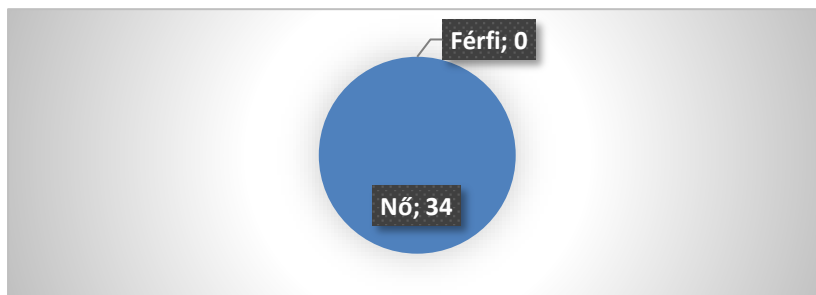
Köszönjük válaszait!

6. számú melléklet: Mentori tevékenységre vonatkozó kijelentések értékelése

Mentori tevékenységre vonatkozó kijelentések értékelése

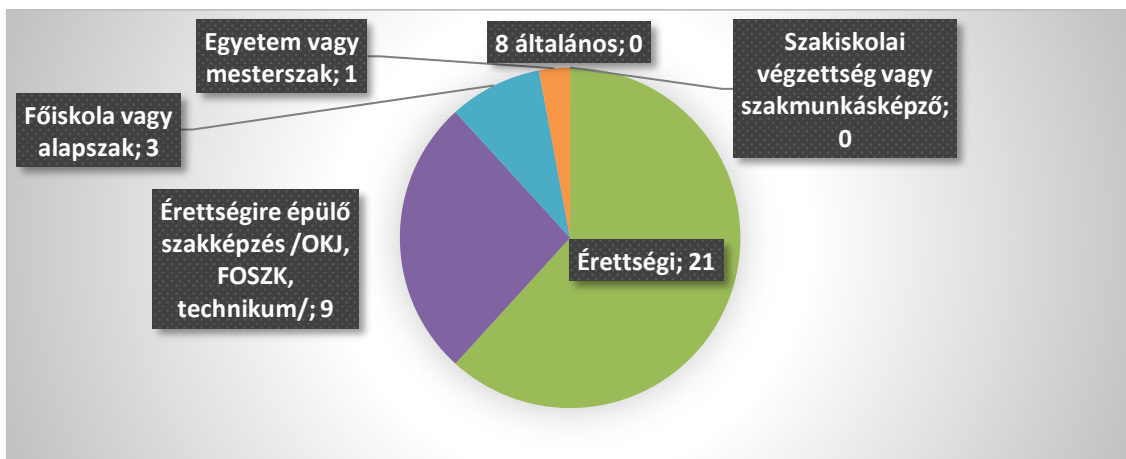
1. ábra: Kérdőívet kitöltők neme/34 fő

(Forrás: Saját szerkesztés – Mentori tevékenységek értékelése – Kérdőív alapján)

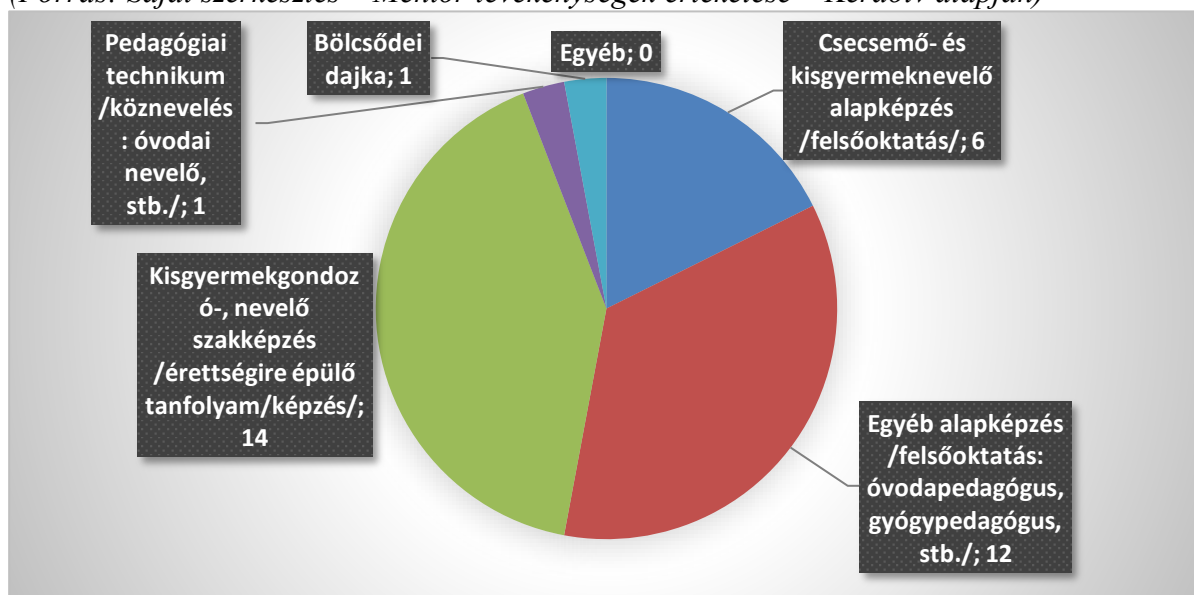
2. ábra: Kérdőívet kitöltők legmagasabb befejezett iskolai végzettsége/34 fő

(Forrás: Saját szerkesztés – Mentori tevékenységek értékelése – Kérdőív alapján)

3. ábra: Képzés melynek keretében a mentráltak szakmai gyakorlatukat töltötték/34 fő

(Forrás: Saját szerkesztés – Mentor tevékenységek értékelése – Kérdőív alapján)

VIII. Nyilatkozatok

NYILATKOZAT

a portfólió nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve:	Belovics Anita
A Hallgató Neptun kódja:	CKI3D4
A dolgozat címe:	Mentorálás a Kaposvári Tulipános Bölcsődében
A megjelenés éve:	2024
A konzulens intézetének neve:	Gyermekneveléstudományi Intézet
A konzulens tanszékének a neve:	Gyermeknevelési Tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott portfóliót egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkori szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelté után nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem könyvtári repozitori rendszerében.

Kelt: Kaposvár, 2024. április 05.

Hallgató aláírása

NYILATKOZAT

Belovics Anita (Neptun azonosítója: CKI3D4) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a portfóliót áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A portfóliót a záróvizsgán történő védeésre javaslom / **nem javaslom**.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem

Kelt: Kaposvár, 2024. április 05.

belső konzulens

Tartalmi kivonat

Mentorálás a Kaposvári Tulipános Bölcsődében

Belovics Anita

Mentori, vezetőtanári feladatokra felkészítő pedagógus szakvizsga - pedagógus szakirányú továbbképzési szak

Intézete/tanszéke: Neveléstudományi Intézet/Gyermeknevelési Tanszék

Témavezető: Fináncz Judit PhD egyetemi docens, MATE Neveléstudományi Intézet

A képzés során megismerkedtem a mentorálás folyamatával a hatékony támogatás módjával, a jó mentor ismérveivel. Tudást szereztem a mentorálási folyamat szakszerű tervezésére vonatkozóan. Megismerkedtem a mentoráltak, tanulók és hallgatók kapcsán a felnőttképzés módszertanával, a felnőttoktatás pedagógiájával, pszichológiájával.

A szakmai fejlődés egyik lényeges eszköze a reflexió, a reflektív gondolkodás fontossága is kirajzolódott számomra.

A képzésen tanultakat folyamatosan próbáltam/próbálom beépíteni gyakorlati munkám során, úgy gondolom, hogy a képzéssel szakmai tudatosságom, ismereteim a mentorálás kapcsán sokat fejlődtek.

Kirajolódtak bennem a mentorpedagógus tevékenységének fő keretei, hogyan tud szakszerű, hatékony támogatást adni pedagógustársainak, a nevelési-oktatási intézménybe való beilleszkedéshez, segítséget nyújtani a kiégés megelőzéséhez, a személyes fejlődés támogatásához.

A portfólió összefoglalja a mentorképzés folyamán megszerzett elméleti és gyakorlati tudást, melyeket az elkészített és egyes tantárgyak esetében beadott dokumentumokon keresztül mutatok be. Ezen dokumentumokon keresztül rajzolódnak ki a mentorálás folyamatának lépései, a mentor attitűdjére, kommunikációjára, személyiségére, képességire, ismereteire vonatkozó elvárások.

Az elkészített dokumentumokon keresztül mutatom be saját mentori tevékenységemet intézményemben, milyen elméleti tudást szereztem a képzés során, melyek azok a mentori tevékenységek, folyamatok, melyeket a saját munkám során beépíték a gyakorlatba.

A kérdőíves vizsgálat saját mentori tevékenységemről ad visszajelzést. Milyen erősségeim mutatkoznak meg a mentorálás folyamatában, mely területeken kell további fejlődési lehetőségeket keresnem?

A mentorképzés segítette ezeknek a területeknek az erősítését, fejlesztését az elméleti tudás megalapozásával.

A megszerzett tudást igyekszem mindennapi munkám gyakorlatába átültetni, hasznosítani.